

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Via Trium Dierum In Solitudinem Ad Sacrificandum
Domino Exod. 8. Seu Triduana Ven. Cleri Solitudo Et
Animi Collectio Deo Sacra Duce S. P. Ignatio Loyola,
Societatis Jesu Fundatore**

Zech, Michael

Ingolstadii ; Monachii ; Aug. Vindel., 1762

Dies III. De Reditu Animæ ad Deum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60697](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60697)

DIES TERTIA.
HONORIBUS DEIPARÆ,
SS. ANGELORUM TUTE-
LARIUM, & S. PETRI
APOST. SACRA,

De
REDITU ANIMÆ AD DEUM.

MEDITATIO I.^{ma}

De Lapsu, & Pœnitentia Pe-
tri Apost.

PRæparatione opus non est hodie,
Evangelica enim historia de *Lapsu*
& *Pœnitentia Petri* adeo plana est, ut
expositione non indigeat, sed reflexi-
one tantum.

Reflectamus igitur hodie oculos *in*
Petrum, Timothee: imo a Petro *in nos-*
metipsos, & 4. Puncta consideremus.

I. *Petrus labitur gravissime.* - - Hæc
ad cautelam nostram.

II. *Surgit a lapsu velocissime.* - Hæc ad
confusionem nostram.

III. *Convertitur ad Deum perfectissime.*
- - Hæc ad nostram instructionem.

IV.

IV. *Recipitur a Deo suavissime.* - Hæc ad nostram consolationem dicta sunt.

Tu, mi JESU, qui non vis mortem peccatoris, sed magis ut convertatur ad te, & vivat: eaque de causa *Petrum* gravissime lapsum benigne *respiciendo* ad *pœnitentiam* perduxisti, me quoque, indignum Sacerdotem toties eheu! lapsum, eodem *Misericordiæ* oculo *respice*, & ut *Petrum*, ad dignos *Pœnitentiæ* fructus pertrahe. Id peto suppliciter, & spero firmiter per *Refugium peccatorum*, per Matrem tuam, *Ave Maria.*

PUNCTUM I.

Petrus labitur gravissime ad nostram cautelam.

T sane quomodo gravius poterat labi Petrus? - - - Alii, etiam profligatissimi peccatores, Deum quidem offendunt gravissime, frequentissime, impudentissime, at, etiam post oblatas a dæmone pecunias, post illatas a latronibus, aut Hæreticis verberum, mortisque minas, horrent tamen, renuuntque vel semel *Deum*, etiam ore tantum,

nega-

De Lapsu & Pœnitentia Petri Ap. 141

negare. Verum Petrus ter illum negat impudentissime. - - Negat, se quidquam scire de illo: Nescio, quid dicis. - - Negat suam oculorum evidentiam: Quia non vidi hominem. - - Negat alienam testimonium de visu experientiam, & unus contra omnes: Negavit coram omnibus. - - Cum omnium scandalo, cum ingente Dei - Hominis, Magistri sui probro non solum Divinitatem, sed & Humanitatem Christi nosse se discipulus negat: Nescio hominem istum. - - Negat hæc omnia non ex humana fragilitate, sed ex deliberatissima voluntate Iterum negavit cum juramento. Quid pertinacius? - - Denique convocatis omnibus proterviæ viribus perjurium cumulat perjuriis & mendacia confirmat execrationibus: Ille autem cœpit anathematizare & jurare, seque diris devovere: Quia nescio hominem istum, Quid atrocius? - - -

Atque ita effronter divinissimum *ter negat, & pernegat* Magistrum discipulus, non vinctus a milite, non examinatus a Judice, non tortus in equuleo, non adactus minis tormentorum, aut mortis, sed ab una imbelli femina, & inermi interrogatus milite cum perjuriis suum

* V. S. Matth. c. 26.

suum negat & pernegat Deum ac Magistrum: Quia non novi hominem, non novi. - - -

Itane vero, o Petre, non nosti hominem, qui te ex ultima hominum face in discipulum, in Apostolum, in caput Apostolorum, in fundamentalem Ecclesiae suae Lapidem ac Petram, in suum per omnes terras Vicarium clementissime elegit? - - - *Hominem non nosti*, qui te praesente & oculato teste, tot ac tanta patravit miracula sanando aegrotos, ad vitam resuscitando mortuos, expellendo daemones &c. - - *Hominem non nosti*, qui locrum tuam liberavit a febribus. - - qui te super mare fecit ambulare? & ambulanti in fluctibus, ne perires, erexit? - - Quid autem! tu *hominem non nosti*, cujus Divinitatem adeo clare Pater caelestis tibi revelavit? - - quam ipsam tu cum- & praeter caeteris omnibus tam gloriose confessus es! * *Tu es Filius Dei vivi?* pro cuius defensione gladium paulo ante eduxisti? - - Quem gloriosum ac transfiguratum in monte Thabor propriis nuperrime oculis vidisti? - - cuius carnem heri in Coena ultima manducasti, Sanguinem bibisti? - - **Tunc hunc Deum**

* Matth. 16.

De Lapsu & Pœnitentia Petri Ap. 143

Deum - *Hominem non nosti*, a quo claves Regni Cœlorum, potestatem pellendi dæmones ac omnes morbos, resuscitandi mortuos, aliaque sexcenta patranda miracula accepisti? - - Itane tu *Hominem* - - Deum *non nosti*? - - -

Quis majorem unquam ingratitude, enormiorem pertinaciam? impudentiorem jurandi ac pejerandi proterviam? quis, ajo majores unquam lapsus in uno vidit peccato? - - -

Quænam autem sunt causæ tam portentosi lapsus in Petro? - -

R. Ipsissimæ, quæ vestrorum sunt causæ lapsuum: scl.

I. *Neglectus Orationis*. Ut oraret Petrus, suo eum exemplo per 3. horas in horto orans hortatur Christus: repetito monet verbis: *Vigilate, & orate &c.* - Singulariter Petrum monet, excitat, increpat: *Simon, dormis? non potuisti una hora vigilare mecum?* - - Tamen non orat Petrus, - - Vah somnolentiam, & in orando negligentiam Christiano fatalem! nam, ut ait Chrysostr. * *in tentationem vadit, qui ad orationem non vadit.*

II. *Tepiditas*, quæ nascitur ex neglectu Orationis. Petrus sequebatur Christum,
K sed

* Serm. 43.

sed a longe tantum. Verbo: * *frigidus*
charitate solo corpore sequebatur.

III. & præcipue *Temeritas Præfidentia,*
 & *incauta Conversatio.* - Christum seque-
 batur in domum Caiphæ citra impe-
 rium ac necessitatem, O temeritatem!
 - - - Ibidem se immiscet militibus, fac-
 ci hominum. Vah indignam Apostolo
 societatem! - - Duabus ancillis lon-
 gius colloquitur: imo quiete inter illas
 confidet. Heu! heu! periculum Viro
 etiam Apostolico formidandum! - - *Per-*
sistit diutius in occasione *proxima* jurandi
 ac peierandi: imo ad eandem *redit* post
 primum gravem lapsum. O temerita-
 tem! O præfidentiam! imo O lapsum
 hominis inevitabilem: ** *nam qui amat*
periculum, in illo peribit.

Equidem præmonuerat sollicitus Ma-
 gister: *Omnes scandalizabimini in me in*
ista nocte omnes. - -

Respondet Petrus præfidenter: *Etsi om-*
nes scandalizati fuerint in te, sed non ego: et-
si omnes, sed non ego. - - -

Pergit JESUS: *Amen dico tibi: Petre,*
tibi dico: Quia tu, Tu Petre, hodie -
in nocte hac - priusquam gallus vocem bis
dederit, ter me es negaturus. - -

At

* S. Laur. Justin. ** Eccli. 3.

De Lapsu & Pœnitentia Petri Ap. 145

At ille, impudentissimus, inquam, Petrus, amplius loquebatur: Etsi oportuerit me simul commori tibi, non te negabo. Ego non. - - Vah proterviam, Deum-Hominem mendacii, aut falsitatis potius, quam se humanæ imbecillitatis arguere! - - -

Sed cur Petro, & non potius nobis indignamur? Quid enim? Petrus bis a Christo monitus, semel tantum orationem omisit ex naturali verius imbecillitate; Oculi enim eorum erant gravati. Nos toties a Deo, a Custode Angelo, a Conscientia moniti & increpiti, crebro preces (utinam non Canonicas etiam) negligimus.

Petrus Christum saltem a longe sequebatur: nos ab illo longius quotidie recedimus per peccata, per tepiditatem &c.

Petrus famulis & militibus se miscet: & cur? - Ut videret finem, & quid suo futurum esset Magistro. Cur autem hodie Sacerdotes ultimo hominum fufuri se immiscent in hospitibus, popinis, orchestris? - -

Quodque caput, & fons omnium est malorum; Petrus, utut post efficacissima moriendi prius, quam Christum negandi proposita incaute vix semel

colloquitur feminis, & fortis postre-
mæ ancillis, eheu! mox titubat, ster-
nitur, gravissime labitur Atlas Apосто-
rum. - - Et tanti dux femina lapsus.

Et hodie non pauci Sacerdotes, & ju-
venes Clerici ac Religiosi, inter tantam
ad malum proclivitatem naturæ - inter
vehementes passionum inclinationes - in-
ter tot effrœnes carnis rebelliones - in-
ter assiduas sensuum illecebras - inter
validissimos dæmonum assultus - inter
plusquam diabolicam feminarum pro-
caciã - etiam post iteratos eheu! lap-
sus - post repetitam toties suam ipsorum,
& mille aliorum experientiam - non hor-
rent tamen cum procacibus, cum com-
ptulis Sirenibus, Petro longe incautiores,
conversari? - & diu, & sæpe conver-
sari? - - -

Superi! cecidere tot Cedri de Liba-
no, & sanctissimi Eremicolæ Macarii,
Victorini, Martiniani, Joannes Guarini,
Jacobi Pœnitentes, aliique in soli-
tudine & eremo lapsi Herœs. Superi!
*quid faciet virga deserti, ubi concutitur ce-
drus Libani?* - - * Quid illis fiet, qui
citra necessitatem juvenes & salaces puel-
las patiuntur suo in cubiculo? - vocant
ad ædes suas? - invisunt domi suæ? -
ultro

ultra adeunt dudum suspectas? jam sæpius sibi exitiosas? - - O palmarem, dicamne stultitiam, an cœcitatem? - -

Timothee! si omnino domi tuæ (contra omnem spem meam) simile periculum lateret per salutem tuam juxta monitum Apostoli talem *eiice ancillam*: * nam ad te perdendum unica sufficit ancilla: sat s est una mulier.

Vagao videns capite truncatum a Juditha Holofernem in sanguine suo natantem, per castra exclamavit: *Una mulier Hebræa fecit confusionem in domo Regis*, ** Aptius id ipsum ego dixerim de Petro: *Una mulier Hebræa fecit confusionem in domo Christi*. Ad faciendam similem (inter Sacerdotes quoque) confusionem sæpissime satis fuit, estque una mulier: neque satis ab illa & lapsu defendit *loci sanctitas*, nec ulla *fortitudo - sapientia - virtus*, & *gratia* apud Deum. - Testes omni exceptione majores sunt *Proto - Parens noster* in Paradiso, *fortissimus Samson*: *sapientissimus Salomon*, *Vir sanctissimus & secundum cor Dei David* cum mille aliis, & quod caput est, *Petrus in schola Christi*, ad quorum confusionem faciendam satis fuit una mulier.

K 3

Ti-

* Ad Galat. 4. ** Judith. 14.

Timothee! similem horres confu-
sionem? horre ergo & mulierem, & sal-
tem disce firmiter stare cadente Petro:
at disce simul *ad cautelam tuam*, ipsas
adeo *petras* per unam mulierem posse
non solum, ut moveantur, *concuti*, sed
etiam, ut labantur, *prosterni*.

PUNCTUM II.

*Petrus a lapsu surgit velocissime
ad nostram confusionem.*

A Ut quid, obsecro, poterat esse ve-
locius, dum eodem fere momento
& ultimus peccantis *lapsus*, & *pœnitentia*
surgentis convenere. Scripturam audi.

Petro adhuc loquente, seu peierante, *con-*
tinuo (nota connexionem) *continuo can-*
tavit gallus: nec frustra; nam surdo non
cecinit. - Quid ultra? Nihil ultra. *Et*
(sine ullo temporis intervallo) *conver-*
sus Dominus unico Bonitatis suæ obtutu
respexit Petrum. Nec plura. *Et recorda-*
tus est Petrus verbi JESU, & sine omni
prorsus mora *egressus foras*, *flevit ama-*
re. *

Nihil vel tantisper retardavit pœniten-
tiam

* Luc. 22.

De Lapsu & Pœnitentia Petri Ap. 149

tiam Petri. Idem prorsus erat: *conversus oculis Christus, & Petrus conversus corde; * fieri enim non potuit, ut in tenebris negationis permaneret, quem Lux mundi respexerat.* Eodem igitur instanti, quo Christus Petrum respexit, Petrus a lapsu resurrexit, & de peccatis suis dolens, *flevit amare, probe memor divini illius moniti: Ne tardes converti ad Dominum, & ne differas de die in diem; subito enim veniet ira illius, & in tempore vindictæ disperdet te. ***

Timothee! Quamdiu jam, & quoties *conversus ad te Dominus realiter præsens in S. Hostia sub Missa, aut in Hierotheca majore (vulgo Monstrantia) morali obtutu benigne te respexit? - quoties eCruce? - in sacris imaginibus? - in libris spiritualibus? in animo & intellectu tuo, luce Veritatum æternarum illuminato? - in voluntate, eandem forti divinarum inspirationum ariete pulsans? - Imo nisi totus es cæcus, & surdus, etiamnum & continuo respicientem vides, & clamantem audis: Ecce! sto ad ostium, & pulso. Fili! præbe mihi cor tuum. *** Pulsans pulsat per stimulos Angeli Custodis, tuæque conscientia. - Pulsat fortiter per metum*

K 4

mor-

* S. Hieronym. ** Eccli. 5. *** Apoc. 3. & Prov. 23.

mortis, Judicii, & Gehennæ. - Pulsat suaviter per promissa Cæli gaudia: per quotidiana corporis & animæ beneficia. - Ni roties, & tam fortiter pulsanti Deo nunc tandem aperias cortium: si nunc quoque tardes converti ad Dominum, subito veniet ira illius, & in tempore vindictæ disperdet te. Ita clarissime Deus.

Neque tamen post has Dei minas, blanditias, & admonitiones ad Dominum converteris? - Erubescere autem, si quid honesti sanguinis, aut pudoris in te calet. Certe tam crude trivalem mendicum non repelleres a te, uti tuum repellis Deum. Sufficiunt ista ad tuam confusionem coram te, & Deo tuo.

PUNCTUM III.

Convertitur perfectissime ad nostram Instructionem.

Duo requiruntur ad perfectam peccatoris conversionem: I. Ut voluntas a peccatis avertatur ad Deum per propositum abstinendi a futuris. * Convertere ad Dominum, & relinque peccata. Brevius & clarius Augustinus: *Vera pœniten-*

* Eccli. 17.

nitentia est, commissa plangere, & plangenda non committere :

O quam belle, quam perfecte Petrus utrumque implevit! - Non animo solum & toto corde suum detestatus est crimen, sed & lacrymis large deflevit : *flevit* : & quidem *flevit amare*. - -

Ut conversionem suam perfectissimam redderet, firmissimamque, *egressus foras*, occasionem fugit relabendi : fugit locum, personas, conversationem, queis ad peccatum fuerat inductus. Verbo. *Egreditur foras, fugiens omne cadendi periculum.* *

Imo, qui supremus perfectissimæ conversionis apex est, nunquam ad eam, aut similem peccandi occasionem rediit : tristem peccati commissi memoriam deposuit nunquam : singulis per vitam reliquam noctibus ad galli cantum surrexit, suumque, licet jam remissum a Christo, peccatum deflevit, & quidem diu, noctuque ad ultimam usque vitæ lineam ita amarissime deflevit, ut teste S. Sylvestro Pont. propterea usum & lumen oculorum amisit, utut a Christo cum aliis Apostolis subin confirmatus in gratia, & certus de sua salute.

K 5

Et

* S. Leo Serm. de Pass.

Et tu, mi Timothee, etiam rite confessus vel unicum, si quod commisisses, mortale peccatum, nescis, eheu! nescis, an amore, vel odio sis dignus. * - - Post mille contritiones, confessiones, & absolutiones certus infallibiliter non es (sperare certo potes, & debes) de venia & gratia. - - Et esto: sis per divinam revelationem certissimus de remisso peccati seu culpa reatu, non ideo certus fores de remisso simul reatu poena terribilis, saltem in Purgatorio exolvenda; hinc merito Ecclesiasticus: *De propitiato peccato noli esse sine metu.* **

Tu tamen, Timothee, per aliquot *Pater & Ave*, per trinam pectoris transfusionem, per duo aut tria cordis suspiria perfectam credis poenitentiam absolvi? totum poenitentiae tempus terminari?

Falleris, mi bone, *Christiana vita debet perpetua esse poenitentia*, ait Conc. Trid. *Homo nulli rei, nisi poenitentiae, natus est*, inquit Tertull.

Ejusdem mentis ac sententiae erant sanctissimi quique. S. Macarius ad Confratrum preces, ut ad ipsos exhortationem faceret, flevit. Causam flendi rogatus: *Nil aliud*, agebat, *o Fratres mei, nil aliud agamus, quam ploremus in tempore,*
ne

* Eccl. 9. ** Cap. 5.

De Lapsu & Pœnitentia Petri Ap. 153

*ne plorare debeamus in æternitate. Thais, non minus a pœnitentia, quam sceleribus notissima Thais, 30. omnino annis assiduo ea deflevit. Idem M. Magdalena fecit, licet ex Christi ore generalem acceperit absolutionem: Remittuntur tibi peccata tua. Vade in pace. -- * Post simillimam ex Propheta Nathan auditam absolutionem: Transtulit quoque Dominus peccatum tuum, ** pœnitens David de se fatetur: Dolor meus in Conspectu meo semper, & cogitabo pro peccato meo.*

Sed quid peregrinis opus exemplis? Nostrum Pœnitentiæ perfectissimæ Speculum Petrus non ante destitit sua deflere peccata, quam flendo lumen oculorum & vitæ amiserit.

Profecto, Timothee, aut hi sanctissimi Pœnitentes in suo de perfecta & constanti pœnitentia iudicio semet ipsos, nosque deceperunt, aut nos turpissime decipimur, tam brevi, quam levi pœnitentia contenti. *Hæc ad nostram instructionem.*

PUNC-

* Luc. 7. ** Psal. 37.

PUNCTUM IV.

A Deo recipitur suavissime ad nostram consolationem.

Nunc tandem, Timothee, nunc omnes corporis, animique vires collige: laxa cordi & gaudiis habenas, quoniam videbis, quam suavis sit Dominus, & quam suaviter JESUS penitentem recipiat peccatorem.

Quod Christus Magdalenam, quæ erat in civitate peccatrix, post fusas aliquot lacrymas statim ab omni peccato absolverit, pro singulari Bonitatis divinæ prodigio agnoscit Bernardus, dum stupens exclamat: *Sine ullo intervallo conjunguntur & lacrymæ Penitentis, & Misericordiæ Salvatoris.* * Melius ego dixerim de Petro: Sine ullo intervallo conjunguntur & scelera peccantis, & Misericordiæ Salvatoris, cum hic suavissime respiciat pejerantem, misericordissime insequatur fugientem, amabilissime trahat anathematizantem, in gratiam benignissime recipiat prope adhuc nolentem. - -

Meliori igitur jure istud cum S. Leone obstupesco tanquam prodigium prodigiorum

* De Convers. Magdal.

digiorum divinæ erga tantum peccato-
rem Misericordiæ, quippe quam Chri-
stus, sui pene oblitus, Petro exhibuit
*inter calumnias Sacerdotum, inter falsi-
tatem testium, inter conspuentium injurias
constitutus.* - O prodigium prodigiorum
Misericordiæ Christi! - -

Nulla præterea verbulo, signove
sua Petro delicta, ingratitude Apo-
stoli, impietatem filii, perfidiam disci-
puli, unquam seu publice, seu priva-
tim exprobravit Christus; id unum le-
gitur: *Respexit Petrum amabilissime: in-
gratiam recepit suavissime.*

O Timothee! O mi Timothee!
Quis jam tibi ad hæc sensus? An præ-
solatio & fiducia in Deum ultra tibi po-
tes temperare a lacrymis & affectibus
spe ac amore plenis, dum tantam Dei
Misericordiam erga Petrum, erga te
& quemlibet pœnitentem audis? - -

Sed quæso, Moderare adhuc paulum
affectibus tuis, & vide prius, quam
singularibus pœnitentem Petrum Chri-
stus cumularit favoribus, exaltarit ho-
noribus, fovit amoribus. Age enim;
cui *præ omnibus Apostolis* nuntiari primo
voluit gloriosissimam Resurrectionem
suam? - - Nunquid Andreae, qui *pri-
mus*

mus Christum secutus, atque ad Christum adduxerat ipsum adeo Petrum? - - Imo nuntiari *primo* voluit Petro, ter perjuro, perfido, blasphemus. - - - Cui deinde *ante omnes Discipulos* divinam dedit potestatem solvendi peccata, & ligandi? claves Regni Cælorum custodiendi? - - Petro dedit, maximo ex Discipulis peccatori. - - Et quem Apostolico *præfecit Collegio*, totique *Ecclesie*? - quem suum in terris *Vicarium*, in Cælis *Clavigerum* constituit? - - Haud dubie Joannem, ab innocentia & virginitate sibi ex merito præ omnibus *dilectissimum*? - - imo Petrum plane *frædifragum*. - - -

Næ ego hic non possum non exclamare cum S. Paulo: * *Ubi abundavit delictum, superabundavit gratia*: aut cum S. Maximo: ** *Petrus postquam fidem se perdidisse deflevit, majorem gratiam reperit, quam amisit, in Christo expertus Solem, in se vero Lunam deficientem, que quando longius abit a Sole, tanto largius illuminatur*. *** *Petrus autem sequebatur Christum a longe*.

Quid tu jam ad ista dicis, aut cogitas, Timothee? Nunquid felicem prædicas

* Rom. 5. ** Homil. 4. de Petro. *** Apoc. de Sac. Deorum.

dicas Petri pœnitentiam, tantasque collatas a Deo gratias sancto Petro invides? - -

O mi Timothee ! nullam habes causam invidendi, mille autem causas tibi gratulandi, & perennes Deo grates agendi ob non pauciores tibi, quam Petro, gratias exhibitas. - - *Non pauciores autem?* - - Ita plane est, Timothee. Te ipsum appello testem.

I. Petrum benigne respexit JESUS: at non invitavit, non vocavit ad se verbulo: te vero quoties? ah! quoties (ut superius indicavi) ad se, & ad pœnitentiam non modo per internos animi motus &c., sed & per externas Patris tui spiritualis, Concionatorum, & librorum spiritualium exhortationes, per adversa, per alios mille modos vocavit, invitavit, urfit, traxit? - - -

II. Petrum non nisi post fusos lacrymarum imbres recepit in gratiam: te vero post internum duntaxat cordis motum, & dolorem.

III. Petrum recepit, ex gravi mortis, aut grandium malorum metu, etiam in virum constantem cadente lapsum, & brevi tempore persistentem in peccato: te vero, postquam sine minis tormentorum aut mortis ex mera voluptate

ptate & petulantia Deum graviter, forte & sæpius, offendisti, & in peccato longius perseverasti.

IV. Petrum solummodo respexit JESUS, nullo dignatus verbulo, aliove singularis cujusdam beneficentiæ signo, tibi vero, velut alteri filio prodigo, quanta, obsecro, benevolentia, amoris, summæque beneficentiæ signa post pœnitentiam tuam ocyus exhibuit, dum tibi in suæ contestationem lætitiæ paravit convivium.

O quale, quam pretiosum illud convivium! non aliud scilicet quam cæleste, quam Angelicum, quam divinum sane convivium, in quo suum tibi Corpus in ferculum, Sanguinem dedit in poculum.

Ad istud porro spectaculum Angelos & Beatos omnes invitavit, ut de te pœnitentiam agente gauderent secum, & magis gauderent, quam supra 99. Justos. Congratulamini mihi, continuo ingeminabat. * *Congratulamini mihi, quia hic filius meus mortuus erat, & revixit.* Mortuus per peccata, revixit per pœnitentiam.

Audistin' autem nomen tuum, Timothee? - *filius meus*, ait, *filius meus*, non

* Luc. 15.

De Lapsu & Pœnitentia Petri Ap. 159

non solum, ut alii homines, quia eum ad imaginem meam *creavi*, tamdiu *conservavi*, in Regni mei hæredem *adoptavi*, Sanguinis mei pretio *redemi*, sed ideo singulariter *filius meus*, quia eum tamdiu in Domo mea, in mea Regia & templo, inter meos singulares Servos, inter familiares meos, Amicos & Proceres, inter consecratos mihi Sacerdotes tam pretiose alui, tam benigne fovi, plus quam paterne *conservavi*. - Ideo præcipue *filius meus*. - - -

Timothee ! quid ultra ad solatium tuum posset addi? - -

Sed adhuc unum. - *Quoties* autem JESUS Petrum recepit in gratiam? - *Quoties*? - Videlicet *semel tantum*. - At tamen & hæc erat specialissima Christi erga tam magnum peccatorem gratia. - - Quodsi vel semel adhuc in priora scelera fuisset relapsus, nescio sane, an non in orcum simul lapsurus fuisset Petrus: id quod tot alii post iteratam a prima pœnitentia, vel primam lethalem noxam eheu ! sunt experti.

Timothee ! *Quoties* autem tibi misericors Deus gravia post pœnitentiam iterum, iterumque remisit peccata? - - *quoties*, inquam? - - Ah ! nolim ego te molesta hac interrogatione diu tor-
L
quere.

quere. Tuam ipse conscientiam secreto consule. - - -

Et tamen (quis credat?) *toties* pariter modo sane misericordissimo Deus in gratiam & amicitiam te recepit: imo & hodie, dummodo veram & constantem agas pœnitentiam, te recipere est paratissimus. *Aspice tantum, inquit Augustinus, Caput ejus jam inclinatum ad te osculandum: Cor apertum ad te amandum: Manus extensas ad te amplectendum: totum Corpus expansum ad te redimendum.* - - -

En, mi Timothee! Illi ipsimet oculi, quibus Petrum respexit JESUS, nemini sunt clausi, omnibus aperti. Ut & te respiciant, solum opus est, ut ipsum prior aspicias. * *Convertimini ad me, ait, & convertar ad vos.* Inspice ergo, pergit Augustinus, *inspice vulnera pendens: inspice sanguinem morientis: inspice pretium redimentis, & ex corde mecum suspira:*

Affectus.

Christe JESU, Servator amantissime!
 Miserere. ah; ** *miserere mei Deus, secundum magnam Misericordiam tuam:*
 nam

* Zachar. 1. ** Psal. 50.

De Lapsu & Pœnitentia Petri Ap. 161

nam magna sunt peccata mea. - Et secundum multitudinem Miserationum tuarum dele iniquitatem meam, quia & multa est iniquitas mea. Hinc præ pudore & horrore cum Publicano non nisi * stans a longe, nolim oculos ad Cælum levare, quia peccavi in Cælum & coram te: sed percutiens pectus meum, non aulam hodie aliud dicere, quam cum eodem Publicano: Deus! propitius esto mihi peccatori! - - Confiteor publice: Peccavi nimis. - - Mea culpa in cogitationibus, & desideriiis. - - Mea culpa in verbis. - - Mea maxima culpa in operibus & omissionibus. - - -

At felix culpa, quæ talem meruit habere, habetque Redemptorem! - - Hoc uno fretus titulo, ad te, licet indignissimus, ** levo oculos, qui habitas in Cælis: imo qui nobiscum habitas in terris, verus Emmanuel, seu nobiscum Deus!

Procidens olim ad genua tua Petrus dicebat: *** Exi a me, Domine, quia homo peccator sum. - - Ego autem ad pedes tuos procidens, supplex rogo: Mane apud me, Domine, quia homo peccator sum; non enim opus est Medico valentibus: nec opus est Salvatore justis,

L 2

justis,

* Luc. 18. ** Psal. 127. *** Luc. 5.

justis, sed peccatoribus, qualem me palam profiteor.

Igitur *Ostende mihi faciem tuam, & salvus ero.* * Ah! respice me pœnitentem, ut Petrum respexisti in peccatis adhuc hærentem. - - Quod si faciem tuam avertis a me, in te ipsum tuos converte oculos. ** *Vulnera manuum tuarum, precor, ut aspicias. Ecce! in manibus tuis descripsisti me. Lege ipsam scripturam: & salva me. Amen.*

Dic *Pater & Ave: & Confirma, o Deus &c.*

Reflexiones.

I. Petrus in Collegio Apostolorum, in Consortio sanctissimorum, in schola & Societate JESU, Petra Ecclesiæ, Christi Vicarius, gravissime tamen lapsus est, ab una prostratus ancilla ostiaria, Timothee! quis ergo locus? quæ conditio? quod remedium nos inter tot feminas constitutos præservabit a lapsu?

R. Brevissime: *Nullus, nulla, nullum.* Nullus locus: nulla conditio: nullum remedium, nisi sola occasionum & periculorum, saltem proximorum, fuga. Sic olim Magno Antonio, ad conspectum mundi, laqueis undique cincti exclamanti: *Domine! quis evadet?* Cælum respondit:

* Psal, 79. ** S. Aug. in Psal, 30.

De Lapsu & Pœnitentiâ Petri Ap. 163

dit : Antoni ! qui fugerit , saluus erit. Nam qui amat periculum , in illo peribit. - Hæc ad cautelam nostram.

II. Petrus a lapsu surgit velocissime ad unicum Christi obtutum : & hæc ad nostram confusionem , qui lapsi in lutum , ocysissime surgimus : diu sine lavacro pœnitentiæ hæremus in cloaca peccatorum cum manifesto salutis æternæ periculo. Vah probrum !

III. Petrus ad nostram instructionem convertitur perfectissime , dum non modo per totam vitam peccata trinæ negationis summo profecutus est odio , sed etiam reparavit tergemina amoris Dei professione : *Tu scis , Domine , quia amo te.* Nimirum tantum debet vere pœnitens odisse peccatum , quantum debet amare Deum , amare se ipsum , amare Cælum ; tantum enim amas , quantum odisti , quia odium procedit ex amore. Deum debes amare *unice , super omnia , constanter* usque ad mortem : ergo & peccatum *unice , super omnia , & constanter* odisse ad mortem usque.

IV. Petrus a Deo recipitur suavissime : & hoc ad nostram consolationem. Scl. Deum agnoscere , non autem suam imbecillitatem ac miseriam , nimix causa est præfidentix ac temeritatis. Testis est Petrus

L 3

Suam

Suam cognoscere miseriam, non item Deum, causa est desperationis. Testis est Judas. JESUS simul Deus est, & Salvator. Nec Deus erit, si illi auferas misericordiam: nec salvator, si non miseretur peccatoribus. Lege ex Thom. Kemp. lib. 3, cap. 52.

Sequuntur jam *Considerationes* seu *Examina* de obligationibus Sacerdotum *erga se ipsos*, ut salutem consequantur. Eas duobus verbis Deus complectitur: * *Declina a malo, & fac bonum; fac bonum*, seu serva obligationes *erga Deum & proximum*: de quibus jam egimus. Ut *declines*, Timothee, *a malo*, seu peccato gravi, tria debes vitare 1. *Tepiditatem*. 2. *Peccata venialia*, saltem frequentiora & plene deliberata. 3. *Præcipuos Innocentiæ Sacerdotalis scopulos*. Incipiamus de primo, seu

De Tepidate.

Tres sunt Sacerdotum classes. Sunt *ferventes*: sunt *tepidi*: sunt *scelerati*. Ex qua classe es tu?

I. *An ferventium?* - - Omnis quidem Christianus, at magis Sacerdos obligatur ad Perfectionem Statui suo competentem. *Perfecti estote*, ait Christus, ** *sicut & Pater vester celestis perfectus est*. Nimirum

* Psal. 36. ** Matth. 5.

mirum filius debet esse consimilis patri suo, imago exemplari ac idææ suæ, effectus suæ causæ, discipulus Magistro suo.

At *fervens* Sacerdos non est contentus *qualicumque* sua perfectione, sed perpendens illud S. Hieronymi: *Felix, qui quotidie proficit*, divinas sequitur inspirationes, & semper ad majorem ac majorem perfectionem tendit per assiduos, semperque intensiores actus mortificationis suarum passionum: item per actus Humilitatis, Orationis, Religionis, Charitatis erga Deum & proximum, zeli animarum, puræ Intentionis &c.

Esne ex felici hoc *ferventium* statu? --
aut an es

II. In *Tepidorum* statu periculosissimo? --
Aqua dicitur, & est *tepida*, quæ nec *frigus* habet, nec *calorem*, sed aliquid *ab utroque* participat. Non aliter anima dicitur, estque *tepida*, quæ nec *fervorem* habet adipiscendi debitam perfectionem: nec omnino *frigus* fatale, seu voluntatem labendi in peccata mortalia, aut in *âis* perseverandi.

Tales *tepidi* juxta S. Bernardum, aliosque Patres sunt, I. qui magis curant speciem & umbram virtutum, quam veras virtutes: aut vellent virtutem, sed
L 4 absque

absque labore, qui latet in ejus exercitio: e. g. vellent humilitatem sine humiliatione, patientiam sine materia patienti, zelum animarum sine molestia & labore, devotionem sine animi collectione, victoriam passionum sine mortificatione, palmam sine pugna. Verbo, *vellent* virtutem, at non volunt; 2. *Tepidi* sunt, qui negligentes sunt in suis spiritualibus exercitiis & functionibus: orant sine attentione, Breviarium deperant inter voluntarias mentis & oculorum evagationes, accedunt Missam sine præparatione, peragunt sine devotione, recedunt ab illa sine gratiarum actione: opera sua faciunt ex mera consuetudine, aut respectu humano: solum fugiunt peccatum mortale; venialia, etiam deliberata, non curant, non horrent &c.

Utique unum, alterumve ex enumeratis *tepidorum* signis non hoc ipso *tepidum* faciunt, bene tamen *omnia* simul sumpta, aut *pleraque* conjuncta.

Periculosissimum vero *tepidorum* statum demonstrant *Primo*. Verba Dei ad tepidum: *Utinam frigidus esses, aut calidus! sed quia tepidus es, incipiam te evomere ex ore meo, * veluti cibum, quem nauseamus, aut pati non possumus, atque*
adeo

* Apoc. 3.

adeo cum magna stomachi indignatione
reiicimus. NB. Quod autem semel evo-
muimus, non amplius recipimus.

*Secundo. Cæcitas tepidorum, non agno-
scentium evidens periculum in peccata
gravia, & inde in perniciem æternam
ruendi teste Deo: Qui spernit modica, pau-
latim decidet: & teste S. Bern. Tepido-
rum vita inferno appropinquat.**

*Tertio. Induratio cordis tepidorum, quia
apud ipsos media salutis ordinaria, utpo-
te quibus assueti jam sunt, nihil amplius
proficiunt, uti oratio, concio, spiritu-
alis lectio, Missa, Confessio, imo ipsæ
Meditationes de Veritatibus æternis, cum
tamen hisce mediis etiam maximi pecca-
tores possint, ac soleant converti, atque
emendari, utpote agnoscentes ac fugi-
entes suum damnationis periculum.*

III. In Classe *sceleratorum* sunt, qui
actu existunt in statu peccati mortalis,
per Pœnitentiam necdum rite expiati.
De his dicere satis est: *Aut pœnitendum,
aut ardendum. - - -*

Addo tamen, mi Timothee, & per
salutem tuam obtestor te, ut, si forte
prava consuetudine aut familiaritate olim
peccasses longius, hoc triduo, aut pro-
xime (nisi factum jam sit) generali qua-
dam

* Eccl. 19.

dam confessione expies peccata illa; secus
væ tibi in morte! amplius in Iudicio, ob
infirmi-*ratem propositi*! - Sapi-*enti Pauca!*

Alterum jam, quod declinare debes,
malum sunt peccata venialia, præsertim
plene deliberata: sit ergo

CONSIDERATIO

De Peccato veniali.

REcte S. Ambrosius ait: *Non mediocris
virtus Sacerdotalis est, cui cavendum
non solum, ut gravibus vitiis sit affinis, sed
ne minimis quidem.* Rationem dat Cassi-
odorus, quia *Professio Clericorum vita ca-
lestis.* * Aliam adhuc, & intrinsecam
rationem dat Conc. Trid. ** *Clerici le-
via etiam delicta, quæ in ipsis (ratione
Status) maxima essent, effugiant.* Imo
peccata etiam venialia, seu levia non
solum in Clericis *ratione Status*, sed &
maxima sunt

1. *In se ipsis.* 2. *In suis effectibus.* 3. *In
suis pœnis.*

§. I.

Peccatum veniale in se ipso spectatum

*Leve quid non est, nisi illis, qui
parum cognitionis de Deo habent, pa-
rum*

* Lib. 8. ep. 24. ** Sess. 22. c. 1. de Ref.

rum fidei supernaturalis, parum aut nihil amoris Dei. *Leve* ergo dicitur non absolute & *in se ipso*, sed respecti-
ve tantum, & *comparatum* peccato *gravi*: fere ut plumbum est, & dicitur *leve* respectu Mercurii vel auri: ut or-
bis dicitur *parvus* respectu Cæli, collis respectu montis.

Sic, & non aliter peccatum veni-
ale dicitur, & est *leve ac parvum*
comparatum peccato *gravi*: *in se ipso*
autem est quid absolute *grave*. Ver-
bo, leve est peccatum: at, si pecca-
tum grave excipias, *malum* est omni-
um sane *maximum*. Audi, quantum.

Si per unicum peccatum veniale
posses simul & semel *ad unum* omnes
convertere peccatores: omnes Hære-
ticos, Turcas, & Gentiles ad veram
fidem & ad Cælum perducere: Animas
omnes ex Purgatorio, & damnatos
omnes cum innumeris dæmonibus ex
inferno liberare, & ad Deum infinite
laudandum Cælo inferre, juxta com-
munem SS. Patrum ac Theologorum
sententiam non liceret vel unicum ve-
niale peccatum committere, quia hoc
unicum majore Deum injuria & velur
tristitia afficeret, quam eum honorare
possent, & delectare omnes omnium
simul

simul hominum & Angelorum laudes in æternum dicendæ, sed aliunde infinitis ei titulis debitæ.

Et tu, pro dolor! tu, Timothee, non ob tuam, aut totius mundi salutem, sed ob rem nauci & flocci tot quotidie venialia committis peccata, irreverens in templo, garrulus sub precibus etiam Canonicis, mendax in verbis, impatiens in operibus, famæ alienæ detrahens, iræ & gulæ cedens &c.? - - - Et malum *leve* dicis, quod, ut audisti, æternitati pœnarum infernalium, ac æternæ innumerabilium animarum ruinæ præponderat? - Malum *leve* dicis?

O quam aliter sentiebant hominum Sanctissimi! SS. Anselmus, Edmundus, Catharina Senensis cum pluribus aliis malebant Cælo carere, quam peccare leviter. Idem hodie in Cælo mallent Sancti omnes, & Regina eorum. Imo ipse Deus, si per impossibile unicum posset v. g. mendaciolum proferre, eodem instanti desineret esse Deus: penitus annihilaretur. Et tu *leve* dicis?

Longe aliud dicit Christus æterna Veritas: * *Dico autem vobis, quoniam omne verbum otiosum, quod locuti fuerint homi-*

* Matth. 12.

homines, reddent rationem de eo in die iudicii. Et Matth. 5. *Judex tradet te ministro, & in carcerem (heu! quam terribilem!) mitteris. Amen dico tibi: Non exies inde, donec reddas novissimum quadrantem.*

Neque id mirum; nam peccatum veniale est vera Dei offensa, quia est contra legem divinam illud prohibentem: est verum divinæ indignationis, odii, & iræ objectum, quia Deus ex sua natura & essentia non potest non odisse, quod sanctissimæ ejusdem voluntati opponitur: est quædam inobedientia & contemptus Dei: est injuria. Hoc satis, & plus, quam satis est.

Ergo *vel Christus, & Deus fallitur: * vel mundus errat, pro re levi, imo pro nihilo habens peccatum veniale.*

§. II.

Peccatum veniale in suis effectibus.

Inter præcipuos, & fatales peccati venialis effectus est, quod juxta S. Thomam & Theologos non solum *indirecte, & per modum removentis prohibens, v. g. gratias Dei singulares, sed directe etiam homi-*

* S. Bern.

hominem disponat ad peccatum mortale, in quantum animam toties ex proposito, cum plena deliberatione, sine remorsu venialiter peccantem inducit in consuetudinem Leges divinas violandi, omnem peccati horrorem exuendi, conscientiam laxandi, & in maxima sensum prouendi. * *Qui spernit modica, paulatim decidet in graviora, in consuetudinem, in impenitentiam, in orcum decidet. Et Christus: ** Qui in modico iniquus est, & in majori iniquus est.*

Scilicet uti teste S. Hieron.: *Non cito ad majora progreditur, qui etiam parva formidat; ita teste S. Bernardo & experientia: A minimis incipiunt, qui in maxima prouunt.*

Judas initio leve quid de communibus eleemosynis decerptum, suis donabat consanguineis: paulo post 30. argenteis Deum vendidit. ***

Sed quid peregrinos adduco testes? Te ipsum appello, Timothee. Unde tu, si olim in gravia lapsus es peccata, eo malitiæ proruiisti? Nunquid quia oculos intra - & extra templum cum Davide in sexum alterum incaute coniecisti? quia linguam in jocos illiberales

* Eccli. 10. ** Luc. 16. *** V, Hug. & S. Vict.

les liberius solvisti? quia eandem gulæ, aures spurciloquiis dedisti? quia orationes & officia tua negligenter obiisti? quia a minimis incepisti, in majora & maxima proruisisti, *Qui spernit modica, paulatim decidet.* En effectus venialium!

§. III.

Peccatum veniale in suis pœnis consideratum.

Profecto leve non potest dici, aut esse, quod justissimus Deus *gravissime* punit tam in hoc, quam altero orbe.

Heu me! toties inhorresco, quoties recordor, quod Deo dilectissimi Sacerdotes Moyses & Aaron ab ingressu terræ Promissionis, quam per difficillimum 40. annorum iter adeo suspirabant, exclusi fuerint ob *levem* diffidentiam, quod Nadab & Abiud, recens inaugurati Sacerdotes, quia unicam legis *cœremoniam* (Ignem sacrum) non adhibuerunt: Oza vero, iridem Neo - Sacerdos, quia labantem Arcam non satis reverenter *tetigit*, subita morte a Deo puniti fuerint.

An forte mitius venialia *Secularium* peccata punivit Deus? Imo 25. millia Bethsamitarum suam in aspicienda Arca *curiositatem* morte debebant luere: uti &

70.

70. militum millia *vanam* Davidis populum suum numerantis *complacentiam*.

Quid? quod etiam in nova Lege, in Lege Gratiae, piissimus Abbas Moyfes ob *levem impatientiam*, alius e Monachis ob *avidioŕem aque haustum*, alius ob voluntariam in Oratione *distraktionem* (ita puniente Deo) a *dæmone* fuerint *obsessi*.

O Timothee! quot mortes, quot dæmones tu & ego jam fuissetus meriti!

Verum enim vero parum, aut nihil sunt ista, si cogitemus, quantum Deus *in orbe altero* puniat vel *unicum* peccatum *veniale*. Fide certum est, quod non possimus unquam cum peccato veniali ad Visionem Dei beatificam in Cælum admitti: nam * *Non intrabit in istud aliquid coinquinatum*: terribilis pœna! At *privativa* hæc pœna *damni* non sufficit divinæ Nemese: addit (in Purgatorio) *afflictivam sensus*: audi, quam atrocem.

Ajunt communiter Patres cum pluribus Theologis, *minimam* Purgatorii pœnam longe atrocioŕem esse, quam quidquid ** tot milliones SS. Martyrum *simul*, aut Christus per *totam* Passionem (in corpore) passi sunt, aut quidquid
cru-

* Apoc. 21. ** V. Keppler *Subsid. anim.*

crudelitatis possit Natura experiri, aut etiam fingere. Ajunt communiter cum S. Augustino, eodem prorsus igne (eodem *intensive* & quoad atrocitatem, licet non eodem *extensive* & quoad durationem) torqueri damnatum, & purgari electum.

Et quænam peccata venialia ita ple-ctuntur? & quamdiu?

R. *Levissima*, etiam in Sanctissimis Hominum: e. g. per 3. dies & noctes *inordinata affectio* in S. Udalrico Augustæ Vindelicorum Episcopo Nepotem suum, utut dignum, præ aliis dignioribus ad Episcopi dignitatem promovente: *longius* in S. Severino Colonien- sium Archiepiscopo justo citius *deprope- ratum* etiam graves ob causas *Breviarium: diu* in S. Anselmo *vana de Scientiis suis complacentia: per 7. dies* in piissimo Episcopo Durano *leves, non turpes joci & facetiæ: longius* in S. Vitaliana *vane & superbe quodam die Veneris crispatis crines: per is dies* in S. Romano *dilata tantisper testamenti* cujusdam *executio: per æque longum tempus* in piissima S. Petri Damiani *Sorore muliebris curiositas in spectandis saltantium puellarum choris, & carminibus audiendis.*

Heu me! heu te, mi Timothee! *Si hæc in viridi*, in hominibus sanctissimis,

M

in

176 *Confid. De Peccato veniali.*

in defectibus sane levissimis, *in arido,*
in nobis, tot venialium &c. reis quid
fiet? - -

Cogita jam, quam sedulo cavere de-
beas *frequentiora* & plene *deliberata* pec-
cata venialia, quia plane maximum quid
sunt *in se, in effectibus, in pœnis.*

Denique ut peccatum grave, & peri-
culum damnationis æternæ evites, Ti-
mothee, vitare debes *tres præcipuos Inno-*
centiæ Sacerdotalis scopulos. Deragam sin-
gulos.

§. I.

Primus scopulus est Gula & Ebri-
etas.

Quam pestifera malorum fere innu-
merabilium radix sit *Gula & Ebrietas,* ex
fructibus cognose. - Præcipui sunt

I. *Rerum spiritualium,* imo & *Sacramen-*
torum Pœnitentiæ ac Eucharistiæ nausea,
horror, & frequens neglectus earum
quoque rerum, ad quas sub gravi pecca-
to tenemur, uti sunt horæ *Canonicæ &c,*

II. *Sacramentorum plerumque irreverens,*
non raro etiam in substantialibus *dubia,*
& utinam non invalida *administratio,* for-
te & sacrilega *Sigilli sacramentalis vi-*
olatio.

III;

III. *Interitus opera Pastoralis*, totiusque fructus spiritualis, dum crapulis deditum Sacerdotem domi, forisque spernunt omnes, horrent in articulo mortis, fugiunt in sacro tribunali, rident in cathedra & cathechesi, adeo verum est illud Sancti Gregorii: *Cujus vita despicitur, restat, ut predicatio contemnatur.* *

Imo, Timothee, mihi crede, contemnitur Sacerdos, si vel honestum frequentet hospitium inter Laicos. Hinc etiam *semel adiens*, casum reservatum incurrit in quibusdam Dicecesibus, ut in Bissuntina, Argentinensi &c.

IV. *Rixæ, contentiones, odia, blasphemia*, & plura non solum ebrii Sacerdotis, sed totius Ven. Cleri *dedecora*, quæ Apostolus deplorat: *Multi sunt (flens dico) quorum Deus venter est, & gloria in confusionem ipsorum: ***

V. *Lapsus* eheu! in peccata carnis gravissima, & scelera vix nominanda. *Vini largior usus infinitorum est causa malorum, **** recte ait Chrysostr. Testes appello omnes mundi ætates ac plagas, Noë nudat in ebrietate, quod sexcentis jam annis texerat. Loth (nihil enim sacrum est crapulæ) geminum cum filialibus suis

M 2

ince-

* Hom. 12. in Evang. ** Ad Philipp. 3.

*** Hom. 10. in Genes.

incestum commisit ebrius, ipsa in Sodoma castissimus Loth. Scl. juxta vetus proverbium *uti Venus sine Baccho friget, ita ubi Bacchus regnat, ibi saltat Venus.* Ea de causa monet Apostolus: *Nolite inebriari vino, in quo est luxuria.* * Neque minus vere, ac orthodoxe loquitur ethnico-Christianus Seneca: *Omne vitium ebrietas,*

VI. *Scandala urbis & orbis.* Hæretici præsertim ob frequentes Clericorum crapulas, fidem nostram spernunt, averfantur, cavillantur: simplices autem Catholici in illa turbantur, vacillant, dubitant, & non raro ab ea defecerunt. Et cur? *Non crediderunt Reges terræ, & universi habitatores orbis propter iniquitates Sacerdotum.* ** At væ illi, *per quem scandalum venit* *** & tale, & tantum.

VII. *Certa damnatio: ebriosi regnum Dei non possidebunt: ***** maxime si, quod sæpe jam contigit, in crapula cervicem frangant, aut moriantur apoplexia tacti &c. Peccatores alii in articulo, aut periculo mortis possunt confiteri, aut perfecte conteri, aut saltem imperfecte, & sic absolvi, & salvari, non item ebrius, sui impos. Sic ebrii periere Ammon, Holofernes, Nabal, Rex Balthasar, div-
ves

* Ephes. 5. ** Jerem. Thren. 4. *** Matth
18. **** Gal. 5.

ves Epulo, 24000. Israëlitæ, & mille alii.

Tanto igitur malo, totque malorum parenti *Gula* ut aditum omnem præcludas, *Timothee*, cogita sepe 1, Memoratas ebriorum pœnas, & minas Dei: *Væ qui potentes estis ad bibendum, & viri fortes ad miscendam ebrietatem &c.* - * 2. Nihil abjectius, & Sacerdote indignius esse, quam gulam, *abjectum* sane vitium, quod hominem proxime ad belluas abiicit, imo infra illas, utpote quibus natura statuit metam, limites, & satietatem. Hinc vere Hieronymus: *Ebrietas sues ex hominibus facit.* Addit, meliores ebriis esse asinos & canes, qui nunquam plus iusto bibunt. 3. *Agmen morborum*, qui vel comitantur, vel sequuntur *Gulam*, dum contra *Sobrietatem* mirum sanitatem conservat, ac ætatem auget. Testes habes Paulos, Pachomios, Antonios, Hilariones, Romualdos, & mille alios per sobrietatem centesimum annum egresfos. - 4. Angores conscientia in morte orituros, eo quod Ecclesiastici redditus, patrimonium Christi, adeo inique & scandalose fuerint dilapidati.

Hæc & similia nisi gulam refrænent, illud adhuc superest remedium: *Ignis, &*

M 5

sulphur,

180 Scopuli Innocentiæ Sacerdotalis.
Sulphur, & spiritus procellarum pars calicis
eorum * in æternum.

§. II.

Secundus, & omnium periculo-
sissimus Scopulus est Liberior cum
feminis conversatio &c.

Ex hac conversatione ac familiaritate
nasci *Luxuriam*, restantur terra, Cælum,
Orcus: e *Luxuria* vero animarum *perni-*
ciem. Audi testes innumeros, irrefraga-
biles.

Toletus cum Theologis ait, ob nul-
lum vitium plures damnari, ac ob *luxu-*
riam, maxime ob mollitiem.

Jeremias Drexelius cum Ascetis ait
ex SS. Chrysoft. & Bern. *Si centum dam-*
nari convenit, 99. ob carnis vitia damnan-
tur.

S. Remigius per continuos 70. annos
Rhemensis Episcopus cum communi Pa-
trum ait: *Ex adultis propter carnis vitium*
pauci salvantur. Imo S. Nilus expres-
se ait, ex decem millibus vix unum sal-
vari, diu *luxuriæ* deditum, addens, S.
Simeoni Stylitæ ita divinitus esse revela-
tum.

esset

* Psal. 11.

Num ergo omnis spes salutis præcisa est luxuriosis? Neutiquam: attamen tam difficile est luxuriosum castitati, quam mortuum vitæ restituere. Chrysoft.

Quid autem deberem dicere, si Clericus, aut Dei Sacerdos hac lue & morbo esset infectus? Sane cum eodem sancto Patre dicerem ipsi: *Si peccasti privatim, seu ut homo privatus, nil tale passurus es: si in Sacerdotio, periisti.* Dicerem cum eodem: *Non arbitror, inter Sacerdotes (luxuriosos ego intelligo) multos esse, qui salvi fiant, sed multo plures, qui pereant.* Dicerem, quod Angelus magno Dei Servo dixit, * & ad oculum monstravit: *scilicet paucos in Purgatorio esse Sacerdotes, quia probi eo non veniunt, aut cito inde liberantur: malos autem maximam partem damnari, præcipue ob luxuriam.* Dicerem cum S. Spiritu: *Non dabunt cogitationes suas, ut revertantur ad Deum suum, quoniam Spiritus fornicationum in medio eorum.* ** Dicerem illis cum S. Bonavent: *Qui est in peccato luxurie, jam quodammodo est in supplicio gehennæ:*

Sed satis dictum de re adeo abominanda. Æquum non est, ut, quod spero,

M 4

sc-

* V. Carthus. de 4. Noviss. ** Ose. 5.

scelus paucorum offendat aures & oculos castissimorum Sacerdotum.

Igitur ad te redeo, Timothee, & *preservativa* potius, quam *curativa*, præscribo media, imo unicum, quod sufficit, & *absolute necessarium* est, medium, ut ab hac exitiosissima peste remotissimus maneat, aut fias. *Fugam*, ajo, tibi præscribo: *Fugite fornicationem.* - - & S. August. *Contra libidinis impetum apprehende fugam, si vis obtinere victoriam.* Fuge ergo, mi Timothee, & quantum potes, Fuge I. Commercium omne & colloquia feminarum, nisi aliud exigat necessitas, obedientia, & munus tuum. Quid enim (recte scribit Hieronymus) tibi cum feminis, qui ad altare cum Domino conversaris? - Prima tentamenta Clericorum sunt feminarum frequentes accessus: Et tamen nihil est periculosius viro, quam mulier, Et mulieri, quam vir. Uterque palea, uterque ignis. ** Ita Hier. & clarissime S. Spiritus: In medio mulierum noli commorari; de vestimentis enim procedit tinea, Et a muliere iniquitas Viri; melior enim est iniquitas viri, *** seu iniqui tecum conversantis, quam mulier bene faciens, seu bene ac spiritualiter tecum loquens, aut agens.*

Dice-

* I. Cor. 6. ** Ad Ocean. *** Eccli. 42.

Dicebant Veteres: *Procul a Jove, procul a fulmine.* Melius ego hodie dixerim: *Procul a Junone, procul a fulmine, a flamma luxuriæ, ab igne infernali procul. Nunquid lapideus es, aut ferreus? igni conjungeris, & non ardebis?* jure quærit Chrysostomus. Imo non es sanctior Davide, clamat Hieronymus, nec sapientior Salomone, nec fortior Samsone: & tamen hæc tria fortitudinis, sapientiæ, & sanctitatis prodigia per fæminam prostrata fuisse cum millies mille aliis. Et quæso (loquor cum Hieron.) *quid tibi necesse est in ea versari domo, ubi necesse habeas quotidie aut perire, aut vincere?* Fuge ergo, mi Timothee,

*Heu! fuge crudeles terras, fuge littus avarum, si non propter te, saltem propter alios, qui facile, nec sine scandalo, offenduntur ab ejusmodi, præcipue immoderatis feminarum Visitoribus, de quibus Hipponensis Præsul: In aliena domo cum extraneis mulieribus putant se castitatis obtinere triumphum, ignorantes, dupliciter se apud Deum reos esse, dum & se ipsos in periculum mittunt, & aliis exemplum perversæ familiaritatis ostendunt. *** De his vere Hieron. *Etsi conscientia criminis non habet*

M 5

vul-

* Ep. 47. ad Nepot. ** Aug. Serm. 250.

184 Scopuli Innocentiae Sacerdotalis.
vulnus, habet tamen fama ignominiam. *
Magis adhuc

II. Fuge colloquia *solius cum sola*, atque exemplo SS. Augustini, Caroli Borromæi, & mille aliorum nunquam, *citra necessitatem* omnino nunquam, age solus cum sola, præsertim in loco abdito, clauso, aut tenebricoso; hoc enim non esset tentari, sed *velle* tentari, imo & vinci. Nota ergo, & observa monitum Juris Canon. *Solum ad solam nulla religionis ratio permittit accedere.* ** En! nulla, nulla etiam Religionis ratio id permittit.

Excipe tamen casum *necessitatis*, quo e. g. ægrotarum confessiones sunt excipiendæ &c.

Quanquam & tunc cubiculum *ex omni parte* claudi merito prohibeant Theologi & Ascetæ peritiores.

Exemplum nobis dedisse videtur ipse Deus - Homo, & ideo essentialiter tam ab omni peccato, quam peccati suspitione longe remotissimus, dum mortuam Jairi filiam resuscitaturus, ejectis omnibus aliis, retinuit defunctæ parentes & 3. Apostolos, & cum his mortuæ cubiculum intravit. Quanto magis nos, peccatis obnoxii, similes cautelas adhibere debemus? nam *magna pars peccatorum tollitur,*

* L. 1. Ep. 47. ** Dist. 8. c. in omnibus.

* tollitur, si peccaturis testis assistat. * Secus autem enormia prodeunt scelera, ubi illud auditur: *Ostia pomarii clausa sunt, & nemo nos videt.* **

Utinam, Timothee! repeto. Utinam neque tu, neque alius Sacerdotum id fuisset expertus.

Dein etsi cautela hæc necessaria haud foret ad vitanda *hominis* pericula, necessaria tamen est ad tuendam *Clerici* famam, omnibus quidem, at Pastoribus animarum comprimis necessariam. *Oportet testimonium habere bonum ab his, qui foris sunt.* ***

III. Non minus, imo magis fuge *Devotissas*, ut vocant, seu *filiæ spirituales*, quæ *singularem* quandam erga te devotionem & affectionem præferunt, aut talem si tu sentis erga illas: nam, ut verissime scribit. **** Hieron. *Proximus, & facilis gradus est ab amore spirituali & honesto ad carnalem & S. Bern.: Sæpe putatur esse charitas: & est carnalitas.* Imo (verba sunt non mea, sed Doctoris Angelici) ***** *Licet carnalis affectio omnibus sit periculosa & damnosa, spiritualibus tamen viris pernicioosa est magis, præsertim quando conversantur*

* Seneca. ** Daniel 13. *** 1. Tim. 3. **** Ep. ad Rust. ***** Opusc. de modo conf.

Santur cum persona, quæ spiritualis videtur.
 Ita Angelicus ex aliena, non utique propria experientia, quippe liber ab omni concupiscentia. Similia de ejusmodi feminis ita scribit Augustinus: *Non ideo minus vitanda, quia bonæ indolis, & honestæ videntur: sed tanto magis alliciunt, & sub specie virtutis viget plurimum viscus libidinis.* An plures petis testes? ex innumeris paucos habe.

Sancta Irene Confessarium suum traxit & impulit in gravem carnis lapsum; item alia quemdam Zelosissimum in Africa Episcopum, qui tempore * persecutionis Wandalicæ fidem catholicam ferventissime prædicavit etiam per miraculum sine lingua, per forcipem a tyranno e faucibus evulsa. Alius Sacerdos eo sanctitatis & meritorum pervenerat, ut quotidie Angelus sacrificanti adstiterit visibilis: ** & tamen cum pia femina subin scædum lapsus est *de sublimi in profundum, de Cælo in cœnum*, ut ait Bern. Alia non minus pia Matrona S. Martyrem, cui Deus prodigiose vitam servavit, *** ipsa vero pie curabat ejus vulnera, turpissimum in
 lapsum

* V. Dialog. S. Greg. L. 3. c. 32. ** S. Petr. Dam. L. 1. Ep. 16. ad Alex.
 *** Paciuchelli in Jon. t. 3. Lect. 64.

lapsus impulit. Profecto *melior est iniquitas viri, quam mulier bene faciens.*

Felix, quem faciunt aliena pericula cautum.
Quam vere igitur de ejusmodi familiaritate cum hisce Devotissis etiam in sacro tribunali dixit S. Fundator meus, quod earum Confessariis plerumque nihil remaneat, nisi *aut ignis, aut fumus.*

Quare juxta monitum Juris Canonici, Timothee, *feminam, quam videris bene conversantem, mente dirige, non corporali frequentia.*

IV. Fuge ante alias omnes (per salutem tuam) *tuarum* blanditias atque insidias *ancillarum*, maxime si pulchrae sint, blandiloquae, juvenes, & comulae. Stimulant, si approximant: incendunt, cum loquuntur: urunt, cum tangunt. Periisti, si vicissim ipse oleum igni affundis. *Qui amat periculum (& quodnam possit esse proximius?) in illo peribit.* Ita Deus, non ego.

V. Tandem fuge ultimo, Timothee: imo omnium *primo* totis viribus *proximam* labendi occasionem fuge. Ah! crede toti mundo: crede tibi met ipsi: crede saltem Deo: *Qui amat periculum, in illo peribit.* *

Quodsi

* Eccli. 3.

Quodsi præter omnem meam opinionem omnino domi tuæ talem haberes, & aleres occasionem, juxta Apostolum aut *ejice ancillam*, aut tu certo certius ejiceris in tenebras exteriores *

Ais: *Cavebo.* - - R̄. Cavebis (si tamen) corpore, at non mente.

Replicas: *Nil faciam posthac, quo peccem.*

R̄. Ergo nil facies, nisi mera, maxima, & primæ classis miracula; etenim *majus miraculum est inter vehementes occasiones non cadere, quam mortuos suscitare.* Verba sunt S. Bernardi.

Dices: *Si ejiciam, quid dicent homines?*

R̄. Imo, si non ejicias dudum suspectam, forte jam diffamatam, *quid dicent homines?* - quid tua dicet conscientia? - quid dæmon in articulo mortis? - quid Deus in die Judicii? - *quid tunc dicent homines, etiam Turcæ & Gentiles?* - -

Bellissima Objectio! *Quid dicent homines?* Nimirum probi ac prudentes dicent, te prudenter, caute, ac provide agere, quod piorum exemplo Sacerdotum domi tuæ periculum tale vel non patiaris, vel removeas, occasionem devites, suspicionem, uti obligaris, &
scan-

* Ad Galat. 4.

scandalum tollas. - - Dicent, quod
omnis prudens domo ejiciat canem ra-
bidum, a quo vel semel fuerat admor-
sus: vel omnino contra malam de te fa-
mam aut suspicionem publicam dicent,
te plane *innocentem* esse, & nec justo
familiarior, nec merito *suspectum*
fuisse, aut *dici* cum illa, quam adeo ge-
nerose deseris, adeo prompte ejicis &c.
Ita dicent de te prudentes, Improbi,
stulti, malevoli quid cogitent, aut di-
cturi sint, utique curandum non est vi-
ro prudenti. Dein vel homines famili-
aritatem illam notarunt, vel non? Si
non? tuæ famæ nil decedet. Si nota-
runt? famæ tuæ multum accedet, si
domo ejicias.

De cætero cum verba moveant so-
lum, exempla vero trahant, audi quæ-
dam cautissimorum exempla Sacerdo-
tum, habebis, quod admireris, si non,
quod imiteris, Timothee.

S. Ursinus Presbyter in ipso agone
suo feminæ appropinquanti dixit: * *Re-
cede a me, mulier, adhuc igniculus vivit,
paleam tolle.*

B. Petrus Forerus nec Matrem suam
in ædes suas voluit *solam* admittere, nec
volebant in suis ullam pati feminam S.

Caro.

* S. Greg. in Dial. L. 4. c. 11.

Carolus Borromæus & S. Franciscus Salesius, nec S. Augustinus germanam Sororem, aut Neptem suam.

Jacobus Marloharstius, Zelosissimus plurium annorum Parochus, cubiculi sui foribus inscripsit: *Mulierum pedes foras sunt.*

S. Petrus de Alcantara per 40. annos nullam de facie aspexit feminam, nec Sorores, nec Consanguineas.

Ausi non sunt soli feminis loqui S. Martinus Ep. Turon. S. Augustinus, S. Chrysostronus, & alii.

Ausi non sunt S. Carolus Borrom. solam alloqui Sororem, S. Aloysius Gonzaga solam Matrem. Exprobranti istud Matri, se utique Matrem ipsius esse, Aloysius 9. annorum puerulus responsum viro & sene dignum dedit, dicens: *Novi, te Matrem meam esse: ast & feminam esse novi.*

Adeo cauti & providi hac in re erant sanctissimi & in virtute roborati Heroes: & nos infirmi, labiles? - - -

Saltem juxta consilium ethnici Senecæ posthac a lubrico recedamus: etiam in sicco parum firmiter stamus.

Stabis laudem firmiter, Timothee, si duo efficacissima, imo necessaria conservandæ Castitatis adhibeas remedia:

scilicet.

Scopuli Innocentiae Sacerdotalis. 191

scel. 1. mo *Custodiam sensuum. 2. do Prudentem & constantem Directorem conscientiae. Igitur.*

I. *Custodi omni cura oculos, ne unquam blande aut morose defigantur in forma feminae, praesertim venustae, juvenis, comptulae, aut a te jam olim amatae; hoc enim esset flammam excitare, aut novum ignem e cineribus eruere. Oculi sunt in amore duces, ait vere Ovidius: & alius:*

Sunt oculi scopuli titulo meliore vocandi.

Heu! quibus allisa tot periere rates, & viri.

Sanctissimus David, & vir secundum cor Dei, semel duntaxat, & a longe aspexit Bethsabeam. Et en! *Mulier procul: libido prope*, exclamat Augustinus.

S. Hieronymus conspectam Romae in theatro saltantem puellam non potuit amplius e phantasia pellere etiam 70. annorum jejuniis, ciliciis, flagellis. Audi tantum ejus lamentationes, longe tristiores, quam Jeremiae Prophetae: *Ego, ejulat, ego scorpionum tantum socius, & ferarum, saepe choreis intereram puellarum, pallebant ora jejuniis, & mens desiderii aestuabat &c.* Eheu! quid illis fiet, qui periculosis oculos formis, libris, imaginibus pascunt?

N

II.

II. Custodi aures, & sepi aures tuas spinis, & linguam nequam noli audire: * quia teste Apostolo corrumpunt bonos mores colloquia prava. ** Sed hæc ad stabularios, non ad Clericos & Sacerdotes.

III. Odoratus quoque noli nimium blandiri.

IV. Custodi Linguam a spurciloquiis, gustum a gula: *** nam potus vini, ventrisque saturitas est seminarium libidinis. Sed de hoc superius abunde dictum est.

De spurciloquiis, quia ad rabulas, lixas, & stabuli famulos, non ad consecratos Deo Viros pertinent, dixisse sufficiat illud S. Bernardi: **** *Inter seculares nugæ (& joci illiberales) sunt nugæ, in ore Sacerdotis, blasphemia. Consecrasti os tuum Evangelio, talibus jam aperire illicitum, assuescere sacrilegum est. Aut quid magis horrendum, quam eadem lingua, cui quotidie Corpus & Sanguis J. Christi adhæret, stercora & fimetum evertere?*

V. Custodi omnium maxime Tactum, utpote ante omnes Sensus pessimum, ut ait S. Basilus, periculosissimumque. ***** *Qui tetigerit picem, inquinabitur ab ea.*

* Eccli. 28. ** 1. Cor. 15. *** S. Hier. L. 1. in Jovin. **** L. 2. de Confid. ca. 25. ***** Eccli. 13.

ea. Avis a viscoso glutine tacta, capi-
tur. Vel scintilla pulverem tangat py-
rium: & incendium jam excitavit. Etiam
chalybs & silex ex sua natura sunt frigi-
di: at invicem confricati, mox ignem
exerent. In eundem fere sensum S. Jor-
danus Dominicanorum Prior Confessa-
rio, tactum manus femineæ excusantis,
eo quod sua esset filia spiritualis, piissi-
ma, & valde casta, perbene respondit:
*Etiam terra & aqua de se & ex se sunt
pura elementa: at conjunctæ faciunt lutum.*

Pro coronide mentem S. Epiphani
nota, dicentis, * quod ipse divinissi-
mus Magister Christus, ut nos *tactus cu-
stodiam* doceret, & perfectissimæ castita-
tis exemplum daret, Magdalenæ, etiam
post Resurrectionem suam gloriosum
corpus suum tangere volenti, his ver-
bis se opposuerit: ** *Mulier, noli me
tangere; nondum enim ascendi ad Patrem
meum.*

Alterum (dixi, iterumque dico) effi-
cax servandæ Castitatis remedium est

Constans, & prudens Director conscientie.

*Rectus ordo requirit, ut prius propriam, de-
inde alienas quis curare studeat conscientias:*

*** *secus audiet illud: Medice, cura te
ipsum*

N 2

* Hæres 26. ** Joan. 20. *** S. Bern,

ipsum. * Se ipsum autem, suamque conscientiam plane non curat, qui non *Directorem conscientiae*, sed solummodo *Confessarium* quærit, scilicet qui peccata *audiat*, aut *juvare* vel *nesciat* ob doctrinæ & spiritus defectum, vel *non audeat* ob respectum humanum, ob vitiorum societatem, aut certe paritatem, unde dum cæcus cæcum ducit, ambo in foveam, in orcum cadunt, mutui viæ comites & duces ad inferos. Hinc nobilis quidam Neapoli Confessario suo, qui eum nunquam emendatum tam facile semper absolverat, moriens legavit 20. scutatos in viaticum ad tartara.

Et quid tandem juvat penitentem a tali Confessario in terris audire: *Ego te absolvo?* dum in Cælis altum clamat Deus: *Et ego te æternum damno?* Quid prodest sua narrasse peccata, si ex defectu opportunitatis admonitionis, seriæ increpationis, efficacium remediorum post horam eadem repetas peccata, aut majora committas?

Igitur per salutem tuam, mi Timothee, ut a fatalissimo luxuriæ malo seu præserveris, seu cureris, fac, quod facis in morbo corporis: scilicet non *Doctorem* quæris, sed *Medicum peritum*, imo
peri-

* Luc. 4.

peritissimum. Sic in animæ morbis non quære solummodo *Confessarium*, sed prudentem & peritum animæ *Directorem*: & salva erit res, & anima tua.

§. III.

*Tertius Clericorum scopulus,
Avaritia.*

Moderatum res temporales & congruam sustentationem obtinendi studium nemo improbat, omnes *immoderatum*, seu *Avaritiam*, quæ fit dupliciter.

I. *Res alienas injuste* sibi vendicando e. g. injustis contractibus, palliatis usuris, exactionibus avaris &c. *

II. *Sua nimis tenaciter* tuendo per inconsultas lites, augendo per sordida mercimonia, per immisericordiam &c.

Utinam verum non sit nostris temporibus, quod de suis scripsit Petrus Blesensis: ** *Hodie in promotione quorundam* (ad Parochias &c.) *prima questio est, quæ sit Summa reddituum: non quæ sit conversatio subjeetorum. Verumtamen Deus non irridetur. Ad honorem te vocavit propter onera, non ad multiplicandum numerum familie, aut equorum, non ad dandas parentibus*

N 3

tibus

* V. S. Thom. 2. 2. q. 118. a. 3. ** Ep. 15.

tibus dignitates, sed ad dandam scientiam salutis plebi ejus.

Ea de causa Christus ad Petrum & Successores animarum Pastores: * *Pasce agnos meos: pasce oves meas.* Nota, ait Glossa; *oves meas pasce ut meas, non ut tuas: gloriam meam in eis quere, non tuam: mea lucra, non tua.*

Si dicas, non tibi, sed consanguineis lucra tua parari. R. S. Hieronymus: *Cave eos diligere contra Christum, quos teneris odio habere pro Christo, Grandis in suos pietas, impietas in Deum est.* Hinc provide monet Conc. Trid. si cognati vere & æque sint pauperes non ut cognatis, sed ut pauperibus distribuendas esse eleemosynas &c. **

Sed plusquam satis de Avaritia, cui fors pauci Clericorum sunt obnoxii, fors plures ab Avaritia ad aliud extremum declinant, scilicet ad Prodigalitatem in lusu immodico, aut nimis pretioso.

Non impugno autem, Timothee, lufum moderatum, honestum, rarum, & non nimis pretiosum, maxime si certis definitum limitibus & horis fiat hospites exhilarandi, tempus fallendi, animum relaxandi gratia: sed solum impugno, qui im-

* Joan. 21. ** Sess. 25. de Reform. c. 1.

immodice, nimis frequenter, nimis caro ludunt, & estimant lusum esse vitam nostram, & conversationem vitæ compositam ad lucrum, & oportere undecunque etiam ex malo acquirere. *

Quanquam, si veritatem licet fateri, non acquirit immoderatus lusor, sed perdit: perdit frequenter sua: perdit non raro se: perdit semper tempus, vere ait Novarinus.

I. Perdit semper tempus, quo animam suam salvare, meritum augere, Cælum emere, Deum lucrari poterat, & debebat: tempus, cujus momenta singula infinito sanguinis pretio constabant Deo-Homini: tempus, Ecclesiasticis debitum officiis: tempus, Dei & Sanctorum honoribus consecratum diebus festis &c.

Deo horulam in dicendo Breviario, semihorulam in legendo Sacro ægre concedunt: pridie horas sex, diem & noctem dimidiam lusibus impenderunt. Heu! quantum gement in morte, audituri: Tempus non erit amplius. **

II. Perdit frequenter sua. Ringitur præ ira, & furit domi, si famulus, aut famula 3. crucigeros inutiliter impendit: uno lusu 3. aut 6. florenos perdit: & non irascatur sibi?

N 4

Dein-

* Sap. 15. ** Apoc. 10.

Deinde quantum eleemosynæ infelix hujusmodi Lusor dat pauperibus? Vah probrum Christiani, nedum Sacerdotis, uno die plus *Pamphilio* aut *Bagatto* dare in chartarum foliis, quam intra mensem *Christo* in pauperibus! An non autem hoc solum damnat *immodicos*, lusus, de patrimonio Christi plus satisfacere charitatis, quam Christi membris?

Quid si insuper *contra justitiam* noceret famulis, opificibus, operariis, creditoribus aut diu, aut omnino non solvendo, cum lucro eorum cessante, aut cum damno eorum emergente?

III. *Perdit non raro se ipsum*: & quidem
 1. perdit suam *authoritatem*, famam & existimationem apud Superiores, apud æquales ac inferiores, maxime apud Parochianos. 2. Perdit intellectum & rationem, volens serio, & intendens cum singulis collusoribus lucrum, cum tamen absolute implicet, ut lucrentur singuli. Velle aliquid impossibile, utique aperta fatuitas est. 3. Perdit *spiritum* & amorem ad studia, ad lectionem & meditationem rerum spiritualium, componendis concionibus aut catechesibus adeo necessariam; sic tandem successive 4. Perdit *se ipsum*, animam, Deum, salutem, dum non Deo, suæ, aut suorum salutis,

saluti, sed lucro & lufui continuo inten-
tus, perdit fensa pietatis & omnem vir-
tutum fcintillam ex bona educatione aut
fcholis hauftram, & tandem feipfum ac
Deum perdit: fere ut Ifraelitæ surrexe-
runt ludere, * & pro Deo fuo vitulum
aureum adoraverunt.

Sed hæc, ut dixi, de *lufu immoderato*,
non de honefta recreatione.

NB. Idem dictum efto de *immoderato*
Ecclefiasticorum *luxu* in conviviis, com-
porationibus, alendis famulis, canibus,
equis &c.

DIES TERTIA.

MEDITATIO II.

De Amore Dei.
PRÆPARATIO.

Amor Dei finis Recollectionis no-
stræ, imo finis totius Creati-
onis, Redemptionis, Sancti-
ficationis, & omnium Dei Ope-
rum.

N 5

* Exod. 22.

rum. O quantum ergo interest, hanc unicam Meditationem bene peragi!

Igitur imaginare tibi, Timothee, te verba Dei audire, continuo clamantis: *Præbe, fili mi, cor tuum mihi.**

Et sane meretur Deus cor tuum, & totum amorem tuum

I. Propter te, quia prior te amavit infinite.

II. Propter se, quia in se ipso est infinite amabilis.

En duo Puncta ultimæ Meditationis, simul & duos fontes omnis Amoris; *amamus enim, qui nos amant*: & hic amor est æquus, & velut remuneratio amoris; amor enim compensari non potest, nisi amore, seu redamando.

Amamus præterea, imo non possumus non amare, quod est amabile: & hic amor est *necessarius*, & velut naturalis census cordis nostri.

Tu modo, Timothee, si unquam ardentius suspira; *Veni Sancte Spiritus: mentes tuorum visita: accende lumen sensibus: infunde amorem cordibus.*

PUN-

* Prov. 28:

PUNCTUM I.

*Deus meretur a nobis amari, quia
prior nos amavit.*

Verissime Seneca: *Vis, ut ameris? ama;* * magnes enim, stimulus, & fomes amoris est amor.

Hanc reciprocum ab homine amorem eliciendi regulam ipse Deus observavit: *Ipse prior dilexit nos.* **

Ergo Deus te prior amavit, Timothee? Ita est: Deus te *prior* amavit: amat, & vult æternum amare, ut ipsum vicissim ames.

Nosti autem ipsemet, quid hæc verba sibi velint: *Deus te amat.* Hoc volunt, quod Deus tibi velit bene: quod tibi *placere* quærat: quod tibi fatagat *blandiri*: quod allaboret te sibi *devincire*: quod ambiat te *lucrari*: quod studeat tibi *benefacere.* - *Deus tibi.* - *Deus te.* - -

Deus, inquam, in se ipso ab æterno in æternum infinite felix sine te, sine hominibus & Angelis - - hic Deus te *prior* amavit, antequam in rerum natura fueris, eum cognoscere, aut amare poteris. - -

* Ep. 8. ** Joan. 4.

eris. - - Et quidem amavit te sine ullo tuo merito - imo cum multis, magnisque demeritis, peccatis, & impietatibus tuis clarissime prævisis, innumeros in suo *Nihilo* relinquens Angelos & homines, quos te digniores, te fideliores fore præviderat. Non hos, sed *te prior amavit: - prior te amat.*

Quo autem, putas, amore? Audi, & obstupesce. Amavit te, amatque non solum speculativo, sterili, otioso, & infœcundo amore, sed activo, practico, fœcundo, beneficentissimo, & ex omni parte *infinito.*

Agedum: cum Apostolo in manus sume decempedam, & dimetire, *quæ sit longitudo, latitudo, & sublimitas, & profundum amoris erga te.* Profecto est *

I. *Infinitus in sua longitudine, quia in charitate perpetua dilexit te.* - Semper fuisti præsens in mente ** & corde Dei: nec momento citius, quam te, amavit se. Vult etiam deinceps te amare *in perpetuum*, non modo singulis vitæ tuæ momenti dona Naturæ & gratiæ benevole conservando, sed & gloriæ *æternæ.* En! *Amor & Misericordiæ Domini (erga te) ab æterno in æternum.* ***

II.

* Ephes. 3. ** Jerem. 31. *** Psal. 102.

II. *Infinitus in sua latitudine*, seu largitione tam naturalium, quam supernaturalium, sine numero & fine, donorum & gratiarum. Tui amore, si solus morienti simul toti generi humano super-
viveres, conservaret, uti modo conservat, Stellas, Lunam & Solem in Cælis, aves in aëre, pisces in aquis, feras in sylvis, aurum & argentum in montibus, vinum in collibus, fructus in agris & hortis: tibi speciatim, quæ innumeris non dedit, aut mature eripuit, conservat bona & dona *Nature*, sanitatem in corpore, vigorem in sensibus, potentias in anima &c. - -

Vides utique, quam *infinitus* sit in *latitudine* sua Amor Dei erga te. Amat te scl. omni tempore - - amat in omni loco - - in omni ætate, statu, & conditione tua - - in omni genere creaturarum, in omni. - - Verissime Augustinus: *Domine! omnia clamant, ut amem te.* Omnia.

III. *Infinitus in sublimitate*, seu sublimissimis operibus propter te a Deo patris, aut *donis supernaturalibus* tibi collatis, aut adhuc conferendis. - - Nunquid enim Filium suum Unigenitum, verum Deum de Deo vero, in mortem crudelissimam pro te dedit: *donum* utique

que *infinitem*? - - Hic vitam & pretium Sanguinis sui pro te dedit, utique *infinitem*? Sua tibi transcribit *Merita*, utique *infinita*? - - Suam tibi communicat *gratiam*, quæ *thesaurus* est *infinitus*. Suam tibi præparat in Cælo *Gloriam*, *Bonum* utique *infinitem*? - Se ipsum cum tota Divinitate & Humanitate sua dat in *Evcharistia*, *Donum* utique *divinum* ac *infinitem* in *Sublimitate*? - -

IV. At *infinitus* quoque erga te Dei Amor est *in profundo*, seu in rebus vilissimis, quæ Deus amore tui suscipit, & adhuc suscipit., * *Cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est, esse se æqualem Deo: sed semetipsum exinanivit, formam servi accipiens. Humiliavit semetipsum usque ad mortem: mortem autem Crucis, mortem omnium vilissimam, turpissimam.*

Imo (qui supremus Amoris apex est) amore tui in *Evcharistia* sub speciebus ratione, sensu, & vitæ carentis creaturæ (panis) sese occultat, & sic Deus vere *absconditus* permanebit usque ad consummationem sæculi. **

Jam sic argumentor, *Timothee*. Beneficia etiam feræ sentiunt, nec ullum

* Ad Philipp. 2. ** Isa 45.

lum est tarr immanuetum animal, quod cura non mitiget, & in amorem sui vertat, verissime ait Seneca. Et nos ergo (quis enim ausit, vel possit aliam conclusionem facere?) nos ergo diligamus Deum, quoniam ipse prior dilexit nos: * & dilexit nos amore secundum omnem dimensionem infinito.

Dicamus ergo cum S. Xaverio: *Satis est, Domine, satis est.* Satis est tui erga nos amoris, satis benevolentiae, satis beneficentiae. Satis est, & plusquam satis! - .

Verum enimvero licet Deus nos prior non dilexisset, nec boni aut gratiae quidquam nobis contulisset, tamen a nobis deberet super omnia amari; etenim

PUNCTUM II.

*Deus propter se meretur amari,
quia est in se infinite amabilis.*

HÆc est natura, indoles, ac ingenium cordis & voluntatis humanæ, ut necessario versetur circa bonum, adeoque amet, imo non possit non amare, quod revera bonum est, aut saltem
appa-

* Joan, 4.

apparet ut bonum : sive dein sit *bonum honestum* , ut artes , scientiæ , honores : sive sit *bonum utile* , ut opes , beneficia , quæstuosa officia : sive sit *bonum delectabile* , uti sunt pulchra , artificiosa , mirabilia ; *pulchrum enim* , & *bonum omnia desiderant* . *

Si jam scire cupis , Timothee , an , & quantum Deus *propter se* mereatur amari , prius cognoscere debes , *an* , *quale* , & *quantum* Deus sit *Bonum in se ipso* , nam ignoti nulla cupido , & nihil est volitum , nisi cognitum .

Quid ergo est Deus ? - - R. Nescio . Ipsa Dei Incarnata Sapiencia , Christus , dum a quodam *bonus Magister* appellabatur . ** *Quid* , ajebat , *quid me* (scilicet *secundum Humanitatem* utut perfectissimam) *dicis bonum* ? *nemo bonus* , nisi *solus Deus* . *Nemo bonus* , *nemo amabilis* , *nemo* , si cum Deo comparetur , *bonus* , nisi *solus Deus* , utpote qui *solus* ex se , ex sua Natura & essentia *omne Bonum* , h. e. omnes naturales , morales , & supernaturales Perfectiones , infinite possidet . ***

Quid

* S. Dion. Areop. ** Luc. 18.

*** V. Corn. a L. in Luc.

Quid ergo est Deus? - - R. Jam dixi, & dico millies: Nescio. Id si scirem, aut explicare possem, ipsemet deberem esse Deus. Ne nihil dicam, cum Doctore, gentium dico: * Deus est ille, ex quo sunt omnia, per quem sunt omnia, in quo sunt omnia, simul bona, perfectiones & amabilitates omnium creaturarum, at in gradu infinite excellentiori.

O Timothee! Quam magnus ergo, quam bonus, quam pulcher, quam perfectus, quam amabilis debet esse Deus, qui tam grandia, tam bona, tam pulchra, tam perfecta, tam deliciosa & amabilia in Cælo in terra creavit sine numero & sine, sine mora, labore, resistantia, solo nutu, voluntate ac imperio? - - Nunc ad rem.

Deus *solus* non tantum *adjective*, sed, ut loquitur S. Thomas ** *substantive* est bonus & *omne bonum*: seu est ipsa *Bonitas*, h. e. fons, origo, & cumulus omnium Bonorum ac Perfectionum sine ulla admixtione mali, defectus, aut imperfectionis. - - -

Nega jam, Timothee, si potes. Nunquid *ob singulas* ex enumeratis perfectionibus, bonis, & qualitatibus amas, &

O

non

* Rom, II. ** In C. 33. Exodi,

non potes non amare *hominem*, etfi conjunctas illis imperfectiones videas, & averferis in eo? e. g. amas in eo scientiam: at displicet tibi ejusdem superbia. Amas in illo liberalitatem: averfaris ejus jactantiam: & sic de aliis. - - -

Tuam fidem! Cur ergo *Deum* tuum non amas, qui possidet omnes *simul* perfectiones? & possidet in *gradu excellentissimo*? - - & possidet *sine ulla admixtione mali*, aut defectus? - - & modo possidet *infinito*? - - - Ubi ergo tua est fides? ubi ratio & intellectus? - - ubi voluntas tua, & cor humanum?

Itane vero aliud, quam *Deum*, amabis? nam sine omni amore neque tu vivere potes, nec ullus hominum. - - Quid amabis igitur extra *Deum*? quid amore tuo dignum quæres? - - An Bonitatem? - - Hæc in *solo Deo* est *sine malitia*. Pulchritudinem? - - Hæc in *solo Deo* est *sine macula*: Scientiam? - - Hæc in *solo Deo* est *sine errore*. Delectationem? - - Hæc in *solo Deo* est *sine dolore*. Felicitatem? - - Hæc in *solo Deo* est *sine miseria*.

Et tamen hunc *Deum*, hunc omnium omnino Perfectionum sine ulla admixta imperfectione cumulum, non amas super omnia? non amabis?

Ita

Ita est: non amas. - - Amas vero cre-
 aturas plane imperfectissimas. - - Amas
 socios etiam malos. - Amas *divitias* utut
 fluxas: *honores* utut vanos: *voluptates* ut-
 ut mendaces, utinam non fœdas quoque. -
 Amas *hostes* tuos juratissimos, carnem &
 sensus tuos. - - Amas *te ipsum*. - ita est:
 te ipsum amas tenerrime, amas vehe-
 mentissime, ad insaniam usque amas te,
 licet imperfectionibus, forte & pecca-
 tis, undique scatentem.

At Deum (quis credat?) Deum non
 amas, Bonum unicum - summum - pu-
 rissimum - infinitum - bonorum omnium
 mare & fontem inexhaustum non amas.

Obstupescite Cæli super hoc, & portæ ejus
 desolamini! * Audiatur terra, & contremi-
 scat! Amor non amatur, ingemiscit S. Ja-
 cobonus. - - Amor amoris non amatur, con-
 queritur S. Magdalena de Pazzis. - - Amor
 omnis amoris non amatur, flens ejulat S.
 Bernardus.

Miserum te sane, o mi Deus! - - (ig-
 nosces autem, Domine, si pro affectu
 in te meo libere jam loquar) Miserum
 te, inquam: o Deus! - Prodiges in cre-
 aturas nostrum dividimus amorem: vix
 scintillam tibi reservamus. Amatur in-
 fans, qui nihil est, nisi pus & pugillus
 O 2 pul-

* Jerem. 2.

pulveris. - Rustica non est ancilla, stabularia non est, quæ suum non habeat, aut reperiat amasium.

Licetne ultra loqui Domine, totam uno halitu veritatem edicere? - - - -
Non est avicula, non est felis, non canis, aut equus, qui suum non habeant amatorem. - At, at (heu! pudet veritatem fateri) *Amor non amatur. - - Amor amoris non amatur. - Amor omnis amoris non amatur. - -*

Utique *olim* S. Franciscus Seraph. aliud non amabat, aliud non loquebatur, non cogitabat aliud, quam *Deus meus, & omnia!*

Utique *olim* Beatus ejusdem Socius Ægidius pro tessera utebatur unice: *Unum uni: unum cor uni Deo!*

Utique *olim* S. Franciscus de Paula ex solo stellarum, florum, aliarumque creaturarum aspectu in tantum Dei Creatoris amorem exarsit, ut manum frigidæ immergens, ocyus istam ebullire fecerit, extinctam vero candelam solo digiti sui calore accenderit.

Utique *olim* S. Franciscus Salesius ob divini amoris vehementiam de vita periclitatus Deum rogare debuit, ut incendia illa susteret, atque æternitati reservaret.

Uti-

Utrique *olim* S. Stanislaus Kostka etiam in hyeme pannis aqua frigefactis, Magnus vero Indiarum Apostolus Xaverius cum S. Petro de Alcantara refrigeratione aëris, diducta a pectore toga, indigebant, ne cor amore Dei exæstuans conflagraret, aut suffocaretur.

Utrique *olim* S. Philippus Nerijs tanto Dei amore inflammatus erat, ut sæpius exclamaret: *Num fieri potest, ut, qui in Deum credit, aliud amet, præter Deum?* Conversus denique ad Deum: *O Deus, ajebat, quia adeo amabilis es, & ita ardentè desideras a nobis amari, cur unum duntaxat cor nobis dedisti? & quidem cor adeo parvum, & angustum? - - Cæterum iste Sanctus die Pentecostes tam immenso amoris divini æstu, exarsit, ut præ vehementia, nimiumque violento cordis motu costa circa pectus Sancti rumpere-tur, certo morituri, nisi Deus per miraculum vitam conservasset.*

Utrique *olim* S. Virgo Melania post unquam de infinita Dei amabilitate meditationem adeo in Ejus amorem incaluit, ut una manu accensam facem, altera hydriam aqua refertam tenens in plateam lymphatæ similis procurrerit, causamque facti rogata responderit: *Hac face cuperem Cælum comburere: isthac*

Q 3

vero

vero aqua infernum extinguere, ut Deum nec metu inferni, nec spe Cæli, sed *purissime* ob *infinitam* *Ejus* *amabilitatem* deinceps amare cogerentur homines.

Ita *olim* Sancti in terris. Ita *olim*, inquam. - - At quid *modo*? quid *hodie* fit? Heu *monstra* rerum! Nunc, *nunc* *Amor* non *amatur*. *Nunc* *amor* *amoris* non *amatur*. - *Nunc* *amor* *omnis* *amoris* non *amatur*.

Imo opus est severo Dei *præcepto*, ut eum diligamus, a cujus amore poteramus, imo debebamus nos subtrahere, aut ex mera reverentia excusare. At non sufficit nobis *præceptum*. Opus est, ut se diligentibus æterna *promittat* *præmia* & *gaudia*. Neque tamen ista *præceptum* ejus amorem a nobis evincunt. Opus est sempiterna *minitari* *supplicia*, & *infernales* *rogos*, nisi ipsum diligamus. Sed nec ista Dei amorem a nobis possunt extorquere. - - Superi, inferique! Ad hæc ultra quid dicam, cogitemque?

Stupore non minus, quam rubore plenus dicebat Augustinus: *Quid tibi sum, Domine, ut amari te jubeas a me, & nisi faciam, irascaris mihi, & miniteris ingentes miserias?* - *parvane miseria est, si non amem te.* *

Ego

* L. I. Conf. c. 20.

Ego autem, cum neque ista Augu-
 ni verba & admiratio, neque alia verba
 satis exprimant portentum nostræ erga
 Deum amandum duritiei ac insensibili-
 tatis, rem totam paucis, at verissimis
 Guilielmi Parisiensis verbis concludo, &
 absolvo: *Homo, ait homo tot congestis car-
 bonibus (quot scl. Dei Perfectionibus &
 Beneficiis) miraculo diabolico friget ad
 Deum. - friget miraculo, sed diabolico.*

Ita enim vero est, mi Timothee: ac
 ita esse, ex energumena fateri debuit
 per altio rem vim, sacrosque Ecclesiæ ex-
 orcismos coactus dæmon; adjuratus
 enim, ut nomen suum ediceret, ejulans
 & irrugiens exclamavit: *Ego sum nequam,
 qui caret omni amore Dei.* Quid tunc præ-
 sens cum audiret S. Catharina Senensis:
 O, aiebat, *o inferne omnium infernorum!
 carere omni amore Dei! - O inferne omnium
 infernorum!*

Ita est, o mi Deus: ita omnino est.
 Non potest non fascino, & infernale
 quidem, ac diabolicum in hoc latere
 fascino, quod alia omnia possimus a-
 mare, & amemus, etiam ardentem, præ-
 ter te solum, o Deus! - - Amamus no-
 stros parentes, quia nos genuerunt: Ma-
 gistros, quia nos instruxerunt: Medicos,

quia nos sanarunt : Mecænates , quia nobis benefecerunt. - - -

Plus dico. Amamus equum , quia nobis est commodus : canem , quia fidelis : quodvis jumentum , quia nobis est utile. - - -

Plus dico. Amamus animam , & sensu carentia : Musicam & recreationes , quia nobis jucundas : vestes , quia nos tegunt , & protegunt : ignem , quia nos calefacit : Solem & stellas , quia nos illuminat : terram , quia nos sustentat : panem , quia nos enutrit. - -

Quid ultra? - - Nihil ultra , Timothee , nisi hoc unum. Amamus , quidquid non est Deus. Solus amor non amatur. Solus amor amoris non amatur. Solus amor omnis amoris non amatur?

Vah monstrum hominis , Deum , amorem ipsum , non amantis ! Monstrum horrendum , infame , ingens ! imo monstrum , omnium etiam infernalium monstrorum longe monstrosissimum !

Equidem cor humanum potest odio resistere , non item amori. Non possumus non amare nos *amantem* , nobis *benefacientem* , nobis *vere* , imo solum *apparenter amabilem* : te solum , o Deus , o unicum , o purissimum , o perfectissimum , o summum , o infinitum Bonum , o Amato-

matorem nostrum & Benefactorem maximum, te ajo, solum non amamus: nolimus non amare: possumus non amare: imo aliqui non possunt amare, non possunt.

O plus quam millies diabolicam fascinationem! Ea nisi tu, o Deus, ipsemet nos liberes, actum est eheu! de nostro erga te amore: actum est de salute nostra; etenim non datur medium: aut hic uri debemus suavibus amoris divini flammis: aut ibi æternis orci ignibus misere exuri.

Quid tu velis, Timothee, hic stans delibera. Ego quidem pro me locum de liberandi non amplius invenio. Adeo evidenter meretur Deus amari a me.

I. *Meretur propter me, quia prior dilexit me.*

II. *Meretur propter se, quia in se ipso infinite amabilis est.*

Si mecum sentis, Timothee, ut haud dubie sentis, sine mora ad pedes JESU, amore tui Crucifixi, te mecum abiice, & coram Cælo, terra & orco cum Duce tuo S. Patre Ignatio tuum Dei amorem contestare:

Affectus.

O Deus! ego amo te:
 Nam prior tu amasti me.
 En! libertate privo me,
 Ut sponte vinctus sequar te.
 Nil suggerat memoria
 Nisi de tua gloria,
 Nil intellectus sapiat,
 Præterquam ut te capiat.
 Protestor, nil velle me,
 Nisi quod sciam velle te.
 Quæ dono tuo mea sunt,
 Hæc dono meo tua sunt:
 A te accepi, recipe:
 Quid iis velis, præcipe:
 Guberna, sicut scis, & vis;
 Nam scio, quod Amator sis.
 Amore solo, ah! Amore solo dona
 me,

Ut ego quoque amem te
 Et vigil, & per somnia:
 Hæc dando dabis omnia. Amen.

Ad hoc obtinendum dicamus devote
Pater & Ave: & Confirma, o Deus &c.
Timothee! pro æterno Memoriali addo,
 ut sæpius recolas, sententiam **S. Pauli**
I. ad Corinth. 16.

Si quis non amat D. N. JESUM Chri-
stum, sit anathema.

Si

Si jam nosse cupis *Motiva & Gradus*
Amoris Dei?

En breve utrorumque compendium.

Deum amare.

1. Quia te creavit, observantia est naturalis, & filialis.
2. Quia te redemit, obligatio est servilis.
3. Quia Cælum promittit, lucrum est gloriosum.
4. Quia prior te amavit, gratitudo est necessaria.
5. Quia tibi bonus est, benevolentia justa est.
6. Quia est, qui est, scilicet *Bonum super omne bonum*: hæc subtilitas, perfectio, & summus apex Amoris est, in se uno complectens omnes titulos & nomina *Observantiæ, Obligationis, Lucri, Grati- tudinis, Benevolentia, & Respectus.*

Præterea accipe pro memoria

I. Regulas Amoris.

1. Amare, a quo non possis amari, erroris est.
2. Amare, a quo possis non amari, periculi est.
3. Amare, a quo non possis non amari, felicitatis est.

Ergo

Ergo habebis.

*Errorem in amore temporalium:
Periculum in amore hominum:
Felicitem in amore Dei.*

II. *Modum amandi Deum.*

Eum clare præscribit Christus Luc. 10. in hæc verba: *Diliges Dominum Deum tuum ex corde*, quia *Esse corporeum tibi dedit: ex tota anima*, qui per eam tibi dedit *vivere: ex omnibus viribus*, quia dedit *sensus & omnes facultates: ex tota mente*, quia *hanc cum Intellectu tibi ore suo inspiravit.* Ita V. P. Lud. de Pont. Lege ex Thom. Kemp. L. 2. c. 7.

Monita

De Necessitate & Modo

Conservandi Fructum Recollectionis.

Mon. I. Ad salutem nostram absolute necessaria est *perseverantia* in beneceptis. Ita docent 1. Patres: *In Christianis non queruntur initia, sed finis.* Hieron. loco omnium. 2. Christus clarissime: ** Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit. Hic, & nemo alius.* 3. Exempla. Bene cæperunt Angeli, Saul, Judas

* Matth. 29.

Judas proditor, Origenes, Tertullianus, Hosius Cardinalis, Palladius, Rufinus: Didymus, Evagrius, & mille alii, etiam Sacerdotes: at finierunt pessime. Idem nisi in bono perseverares, tibi contingeret, Timothee, & dum alios salvares, tumet perires similis fabricatoribus Arcae Noe, qui aliis, ubi evaderent, praestiterunt: & ipsi diluvio perierunt. *

Mon. II. Relapsus in peccata gravia difficiliorem ex omni parte reddit salutem. 1. mo Ex parte demonis, ** qui post poenitentiam teste Evangelio assumit secum septem alios spiritus nequiores se; & sunt novissima hominis illius pejora prioribus. 2. do Ex parte hominis: nam secundum omnes Chirurgos & Medicos peior est morbo recidiva morbi: quia scl. per recidivam in aegro diminuuntur vires resistendi morbo: crescit contra vis morbi: medicina suam perdit vim & efficaciam, Medicus suam spem. 3. tio Ex parte Dei, opportunas merito negantis gratias peccatori, quibus per relapsum insolentissime abutitur, hinc breviter, at eximie S. Bernardus: Timeas quidem pro gratia accepta: amplius pro amissa: longe

* S. Aug. Serm. 6. de Epiph. ** Matth. 12.

longe plus pro recuperata, ne forte contingat recidivam pati.

Mon. III. Esto igitur fidelis, Timothee, & constans in bene cœptis usque ad mortem: * & dabit tibi Deus coronam gloriae; fidelis in exequendis, quæ sine dubio in hac Recollectione fecisti, propositis: esto, inquam, fidelis Deo, proximo, & tibi met ipsi. Et Primo quidem Deo 1.º in Servitio divino, & ante omnia in rite peragendis *Missæ Sacrificiis*, memor, quod Dei-Hominis Personam ibi agas, non tuam, hinc iterum, iterumque per Dei honorem, tuamque salutem te obtestor, ut saltem per spatium unius *Pater & Ave* (minus cum honore nec ego ausim & possim petere, nec tu facere) ut, inquam, saltem per spatium unius *Pater & Ave* in templo aut Sacrificia *flectens* te colligas, & præpares ad tremendum hoc Sacrificium, & post illud per aliquot *Pater & Ave* Deo tuo *grates* agas. Uti que tantillum tantus meretur Deus pro tanto Beneficio? 2.º Esto fidelis Deo in oratione *vocali*, & *mentali*. In *vocali*, Horis præsertim *Canonicis*, cogita, Dei laudem esse. Lauda ergo eum fideliter in terris, si eundem vis æternum laudare in Cælis.

In

* Apoc. 3.

In *mentali*, seu quotidiana & brevi Meditatione quæ oratio præ vocali est longe acceptior Deo, tibi utilior, & a distractionibus remotior. Experieris brevi cum Davide: * *In Meditatione mea exardescet ignis.* Sine hac frustra esset tota Recollectio tua, frustra essent omnia; nam *desolatione desolata est omnis terra, quia nemo est, qui recogitet corde, suas nimirum obligationes, suos defectus, suam animam, sua pericula, Cælum, & Deum.* **

Esto denique *fidelis Deo* in quotidiano, utut brevi, *examine nocturno* juxta monitum Dei: *** *Interroga te ipsum: & in conspectu Dei invenies propitiationem.*

Secundo. Esto *fidelis proximo tuo*, illumque, præsertim si Curam animarum habes, juxta gravissimam & ineluctabilem tuam obligationem *pasce.* *Pasce oves: pasce agnos, & maxime Agnellos.* *Pasce utrosque verbo diligenter: bono exemplo constanter: Sacramentis ferventer: secus ipse impius quidem in iniquitate sua morietur, sanguinem autem ejus de manu tua Deus requiret: animam pro anima: animam pro anima.*

Tertio denique esto *fidelis tibi met ipsi;* quid enim prodest homini, si mundum uni-
ver-

* Psal. 38. ** Jerem. 12. *** Ecoli, 18.

versum lucretur, animæ vero suæ detrimen-
tum patiatur? - * Igitur præter jam com-
mendatam erga Deum in orationibus vo-
cali & mentali fidelitatem

I. Fideliter *singulis diebus* saltem aliquid
utut breve, ex Libro quodam spirituali
lege: & senties, quod *omnis Scriptura di-
vinitus inspirata utilis sit ad docendum, ad
arguendum, ad corripiendum: ***

Videlicet utilis *ad docendum* ea, quæ
vel non intelligis, vel intellecta iterum
oblitus fueras. *Ad arguendum* tuam in
Dei servitio somnolentiam. *Ad corri-
piendum*, si denuo in Dei timore insen-
sibilis fias.

Et sane hanc insensibilitatem Libri spi-
rituales certius tollent, quam Conciona-
tores, aut Confessarii; hi enim vel non
semper ad manus sunt, vel ex respectu
humano non audent te semper *corripe-
re*: semper autem ad manus sunt *Libri*,
& semper audent corripere, quia *mortui*
Concionatores & Monitores extra reli-
& omnis metus jactum jam positi.
O quot milleni per piam lectionem, im-
provifam quoque aut fortuitam, conversi
sunt ad fidem, ad frugem, ad sanctita-
tem, ut Eynuchus Reginæ Candacis, S.
Antonius Abbas, S. Augustinus per *Tol-
le,*

* Matth. 16. ** 2. Tim. 3.

le, *Lege*, S. Columbinus, S. Franciscus Seraphicus, S. Ignatius Loyola, S. Theresia &c. Nimirum malæ cogitationes, ut Zizania, se ipsis crescunt: bonæ autem non nisi ex semine lectionis piæ.

II. *Fideliter per Hebdomadem semel*, si fieri possit: aut saltem *bis in Mense* sacram Confessionem perage, ut vel sanctior fias, vel ne fias deterior: quod ultimum ex omnia longius Confessione amat fieri.

Et nunquid Missa, quam legis quotidie, hanc animæ puritatem sola meretur? Ita sane judicarunt sanctissimi Virorum, S. Carolus Borom. S. Franciscus Borg. B. Ludovicus Bertrandus, qui ante celebrationem Missæ *quotidie* conscientiam S. Confessione expiarunt.

III. *Fideliter in Mense saltem semel* horulæ quadrantem selige ad inspiciendum animæ tuæ statum, an in virtute profeceris, aut defeceris? & *quare*? Tempus omnia carpit, vel atterit, nitorem vestium, splendorem auri & argenti; hinc omnia *renovatione* indigent. Ipse adeo fervor ignis tepescit sine nutrimento: ferrum candens indurescit extra fornacem. Idem prorsus contingit nostro spiritui.

IV. *Fideliter saltem semel in anno* e. g. sub finem anni, *diem a negotiis vacu-*

P

um

um elige ad faciendam animi & spiritus Recollectionem juxta monitum S. Petri Chrysol. * *Dedimus corpori annum: demus animæ dies, aut saltem diem. Impendimus tempora nobis: deputemus tempus Auctori. Vivamus Deo paulum, qui seculo viximus totum. Seponamus domesticas curas.*

En plane in compendio finem, modum, & motiva instituendi quot annis Recollectionem saltem unius diei, aut, si mavis, plurium dierum, sive domi tuæ, sive in domo quadam Religiosa: uti instituunt omnes fere Religiosi Ordines, multa Ecclesiasticorum & Sæcularium millia in orbe christiano, ad sacros Ordines promovendi in omnibus prope Diœcesibus. Ah! cui non sufficiant tot, tantaque exempla?

Nunquid pariter per sacram aliquot dierum solitudinem Sara ad nuptias cum Tobia, Judith ad certamen cum Holoferne, B. ma Virgo ad Conceptionem Christi, Apostoli ad recipiendum Spiritum Sanctum sese præpararunt, & ipse Dei Filius in deserto per 40. dies ad prædicandum?

Quid? quod Rex David testetur de se: ** *Ecce! elongavi fugiens, & mansi in solitudine. Hoc est, mansi in solitudine came-*

• Serm. 12. •* Psal. 45.

camera & palatii, elongatus a negotiis,
ait S. Vincentius Ferrerius.

Ita David Rex, utut plurimis & ma-
ximis Regni negotiis obrutus. Et tu
non possis? tu non velis, Timothee?

Denique, ne post Recollectionem in
antiqua, aut nova labaris peccata *gravia*,
fuge (per Deum & salutem tuam) ma-
nibus, pedibusque fuge fugienda, &
fatalia tibi *pericula*, praesertim *proxima*:
* nam qui amat periculum, in illo peribit:
certissime peribit, ita Deus. Facula seu
fax est cor nostrum, etiam extincta fu-
mat adhuc, vel levissimum adde affla-
tum, aut igniculum, mox tota ardebit
rursum. Repeto igitur cum pio Asceta:

*Degusta vinum modice ob vitandum
scandalum.*

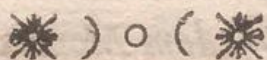
*Age cum feminis Angelice ob caven-
dum periculum.*

*Tracta pecuniam caute ob fugiendum
vitium.*

Hoc fac, & vives, Timothee: & vi-
ves aeternum felix, quod devotissimo
ex animo tibi precor, meque in jugem
ad aras memoriam (vices spondeo) quam
humillime iterum commendo, iterum-
que.

P 2

AP-

APPENDIX,

SEU

Succinctum Memoræ Adjumen-
tum de præcipuis Recollectionis nostræ
Materiis, Functionibus, & Obliga-
tionibus Ven. Cleri. ex P. Tob.
Lohner Instruct.

I. Prærequisita, ad statum Clericalem.

Pura Intentio

Ad augendum meritum.

Studiosa Operatio

Ad implendum Officium.

Generosa Resignatio

Ad tranquillandum (in adversis) animum.

II. Triplex Finis.

Dei honorem quærere,

Ut magis dilatetur.

Se ipsum non negligere,

Ut anima salvetur.

Et proximum perficere,

Ut charitas servetur.

III. Vocationis sit

Magna æstimatio

Propter Dignitatis eminentiam.

Perfecta cognitio

Propter muneris exigentiam.

Studiosa executio

Propter præmii excellentiam.

IV.

IV. Media præcipua

Studium Orationis avidum

Ad obtinendam gratiam.

Studium Mortificationis assiduam

Ad purificandam conscientiam.

Studium Humilitatis necessarium

Ad cavendam vanam gloriam.]

V. Meditatio sit

Præparata optime

Ad congruum affectum.

Absoluta integre

Ad solidum profectum.

Ordinata practice

Ad plurimum effectum.

VI. De Missa. - Adsit

Ante Missam summa Animæ Purificatio

Ob Sacrificii excellentiam.

Sub Missa ingens cordis devotio

Ob Numinis præsentiam.

Post Missam debita gratiarum actio

Ob beneficii præstantiam.

VII. Oratio vocalis

Sit humilis ac reverens

Quoad corporis dispositionem.

Sit prudens atque diligens

Quoad mentis attentionem.

Sit ardens atque permanens

Quoad affectus intensiorem.

VIII. *De Examine nocturno.*

Somni quietem excipe

Ut brevi moriturus.

Arcana mentis discute

Ut Judicem passurus.

Dei favores recole

*Ut plures percepturus.*IX. *De Concione.*

Apposita sit, & solida

Quoad materiae inventionem.

Excocta bene, & fervida

Quoad formæ dispositionem.

Decore multo prædita

*Quoad ipsam elocutionem.*X. *De Catechesi.*

Hanc magni semper æstima,

Ut par est æstimari.

Sæpe tuis deprædica,

Ut par est commendari.

Summo fervore explica,

*Ut par est observari.*XI. *De Moribus & Vita.*

Sit sancta conversatio,

Ut Clericus puteris.

Æqualis sit dilectio,

Ut nullum asperneris.

Sit suavis allocutio,

Ut plurimos lucreris.

XII.

XII. Confessarius observet

Exactam audientiam
De peccatis admissis.
 Severam reticentiam
De secretis commissis.
 Discretam pœnitentiam
De delictis remissis.

**XIII. In Sacramentorum Servan-
 da Administratione.**

1. *De Baptismo Erga Infantes.*
 Matrum pelle malitiam,
Ut recte generentur.
 Omnem gere industriam,
Ut rite baptizentur.
 Gravem tolle socordiam,
Ut sancte educentur.
2. *De Confirmatione. Erga Juvenes.*
 Hos tempestive admone,
Ut cito confirmentur.
 Parentum curam acue,
Ut pie educentur.
 Omnem conatum adhibe,
Ut recte informentur.
3. *De Eucharistia. Requiritur*
 Honesta asservatio,
Ut semper habeatur.
 Zelosa exhortatio,
Ut sepius sumatur.
 Fidelis distributio
Ut Lex adimpleatur.

4. De Pœnitentiâ dictum supra.

5. De extrema Unctione, seu ægris.

Visita ægros velociter

Pro tua obligatione.

Alloquere suaviter

Pro eorum consolatione.

Horrare efficaciter

Pro eorum confortatione.

Fac, ut discedant libere

Post facta testamenta.

Ut disponantur optime

Per sumpta Sacramenta.

Ut muniantur valide

Contra stygis tentamenta.

6. Ordinis Eccl. Instrumenta.

Sufficiens scientia

Ad munus adimplendum.

Major longe Prudentia

Ad recte procedendum.

Et summa Sanctimonia

Ad fructum faciendum.

7. De Matrimonio.

Conjuges hortare,

Ut inter se concordiam,

Et fidem arcte servant.

Cum vicinis discordiam

Vel minimam devitent.

Sponfos hortare,

Ut contrahant legitime

Ad damnum evitandum.

Ut

Ut fidem seruent integre

Ad crimen declinandum.

Ut copulentur licite

Ad Deum honorandum.

XIV. Pericula vitanda.

Degusta vinum modice

Ob vitandum scandalum.

Tracta pecuniam caute

Ob fugiendum vitium.

Age cum feminis Angelice

Ob cavendum periculum.

Hinc rara sit aspectio

Propter castimoniæ conservationem.

Brevissima collocutio

Propter publicam ædificationem.

Cautissima conversatio

Propter lapsus devitationem.

